

บทที่ 4

ผลการวิจัยจากข้อมูลเชิงคุณภาพ

ในบทนี้จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษา 10 รายที่เลือกจากผู้ย้ายถิ่นในกลุ่มที่เข้ามาอยู่อาศัยเป็นเวลานานมากกว่า 3 เดือนขึ้นไปตามเกณฑ์การเลือกอีก 5 ข้อ คือ

1. ผู้ย้ายถิ่นไม่ได้แจ้งย้ายถิ่นเข้ากับทางอำเภอ และไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน
  2. ผู้ย้ายถิ่นประกอบอาชีพบริเวณองค์พระปฐมเจดีย์
  3. ผู้ย้ายถิ่นมีภูมิลำเนาอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
  4. ผู้ย้ายถิ่นตั้งบ้านเรือนหรือมีที่อยู่อาศัยบริเวณสวนสาธารณะ
  5. ผู้ย้ายถิ่นย้ายเข้ามาเพราะวิกฤตเศรษฐกิจ
- มีข้อค้นพบดังต่อไปนี้

กรณีศึกษาที่ 1 : นายมานิต (นามสมมติ)

ประวัติชีวิตส่วนตัว

อายุ : 46 ปี

บ้านเกิด : จังหวัดร้อยเอ็ด

การศึกษา : จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 4

บิดา-มารดา : ประกอบอาชีพทำนา, ทำไร่อยู่ที่ร้อยเอ็ด

พี่น้อง : มี 2 คน ตอนนี้อยู่ที่นา, ทำไร่ช่วยพ่อแม่

สถานภาพสมรส : มานิตแต่งงานและได้แยกกันอยู่กับภรรยา เนื่องจากภรรยาไปมีแฟนใหม่ขณะที่มานิตไปหางานทำที่ประเทศซาอุดีอาระเบีย ตอนนี้มีลูก 2 คนเป็นชาย 1 คน ทำงานอยู่กับเจ้าแก้ง้านทองแถวเขาวราช ส่วนคนที่สองเป็นผู้หญิง กำลังเรียนในระดับมหาวิทยาลัย

อาชีพ : ขายไอศกรีม

ระยะเวลาที่เข้ามาอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม : 2 ปี

วัยเด็กจนถึงก่อนออกจากบ้าน

มานิตเล่าให้ฟังว่าสมัยนั้นคนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทำนา บ้านของมานิตก็ทำนาเช่นกัน ตอนเด็กจะต้องช่วยทำนา เมื่อถึงเวลาตีสี่มานิตจะต้องงูควายออกจาก คอกแล้วเอาเข้านา จนถึงเวลาประมาณ โกลี่รุ่งสว่างจึงค่อยเอาควายออกไถนากับพ่อ เสร็จแล้วตอนเย็นจึงเลิกงาน เมื่อมานิตเรียนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 มานิตได้ออกจากโรงเรียนและหารายได้เสริมด้วยการช่วยลุงในการสร้างบ้าน ทำงานอยู่กับลุงเป็นเวลาหลายปี จนถึงประมาณปี พ.ศ. 2525 เมื่อความสำคัญของการทำ

อาชีพด้านเกษตรกรรมลดลง มานิตจึงเปลี่ยนมาทำงานด้านการก่อสร้างกับลุงมากขึ้น พร้อมกับมีเงินเก็บอีกส่วนหนึ่งด้วย ส่วนการทำนาที่บ้านนั้นให้พี่น้องอีก 2 คน คอยช่วยพ่อแม่แทนตัวมานิตเอง

ประสบการณ์การย้ายถิ่น

ขณะที่มานิตกำลังทำงานด้านก่อสร้างอยู่กับลุง ได้มีคนจัดหางานจากกรุงเทพฯ มาชักชวนให้มานิตไปทำงานที่ซาอุดีอาระเบียโดยบอกว่าจะออกค่าเครื่องบินให้และมีรายได้ดี มานิตจึงสมัครไปโดยที่ไม่คิดว่าจะได้ไปทำงานจริงๆ สมัครได้เดือนกว่าจึงมีข่าวมาจากเจ้าหน้าที่ว่าให้เตรียมตัวไปทำงานที่ซาอุดีอาระเบีย จึงปรึกษากับภรรยาพร้อมกับบอกว่าไปทำงาน 2 ปีจะกลับมาเมื่อไปถึงซาอุดีอาระเบียได้ทำงานเกี่ยวกับปูน โดยเป็นคนแบกหามมานิตบอกว่าที่อยู่ซาอุดีอาระเบียนั้นเป็นแค่มปีของพวกคนที่มาทำงานทั้งหมด โดยในแค่มปีจะประกอบไปด้วยคนจากหลายเชื้อชาติ เช่น อังกฤษ, ฟิลิปปินส์, ปากีสถาน, ไทย ฯลฯ คนแรกๆ ที่ไปนั้นมานิตก็กลัวว่าจะโดนหลอก แต่เจ้าหน้าที่บอกว่าจะงานที่ไปทำครั้งนี้เป็นงานที่ทางประเทศซาอุฯ ได้ติดต่อมาและมีที่อยู่ อาหารการกินให้เรียบร้อย เพียงแต่ต่างกันที่สมัยนั้นยังไม่ค่อยมีคนไทยไปทำงานต่างประเทศจึงมักกลัวว่าจะถูกหลอก อีกทั้งการไปทำงานจะไม่มีการเรียกเก็บค่าหัวของคนงานแต่อย่างใด หลังจากกลับมาประเทศไทยมานิตกลับมาหาภรรยาที่บ้านจึงรู้จากลูกและน้องของตัวเองว่าภรรยาได้ติดต่อกับผู้ชายอีกคนหนึ่งซึ่งเป็นช่างไม้ จึงทำให้เกิดปัญหาความไม่เชื่อใจขึ้น จากนั้นไม่นานมานิตจึงได้แยกทางกับภรรยาโดยได้ย้ายออกจากครอบครัว ขณะที่ภรรยาของตัวเองได้ไปอยู่กับช่างไม้ที่เป็นแฟนใหม่ แต่บางครั้งก็กลับมาเยี่ยมลูก ขณะนั้นลูกชายคนโตของมานิตได้ไปอยู่กับเจ้าแม่ร้านทองแถวเยาวราชแล้ว ด้วยความที่มานิตได้ทำงานคลุกคลีอยู่ในวงการก่อสร้างมาเป็นเวลานาน มานิตจึงตัดสินใจกลับมาทำงานก่อสร้างอีกครั้งหนึ่ง โดยได้เข้าไปของานจากลุงมาทำบางส่วน หลังจากนั้นธุรกิจก่อสร้างที่มานิตทำอยู่ เริ่มมีปัญหาและทำให้มานิตหมดตัว มานิตเล่าให้ฟังว่างานด้านก่อสร้างที่ทำอยู่บางครั้งก็โดนโกงค่าแรง เนื่องจากบริษัทบางแห่งที่ลุงเป็นผู้รับเหมา มาให้มานิตทำอีกทีนั้นไม่ได้จ่ายค่าวัสดุอุปกรณ์ในตอนแรก รวมถึงการจัดหาคนงานมาให้เป็นทีมงาน ดังนั้นมานิตจึงเป็นฝ่ายออกทุนให้ก่อนในเรื่องของค่าแรงคนงาน ทั้งๆ ที่บริษัทใหญ่ยังไม่ส่งเงินมาให้ ประกอบกับบ้านที่สร้างอยู่ก่อนหน้านี้ก็ไม่ค่อยมีคนมาจองและทางบริษัทบอกว่าจะจ่ายค่าวัสดุอุปกรณ์ให้ก็ต่อเมื่อสามารถขายบ้านได้ ขณะที่ค่าแรงคนงานก็ต้องจ่ายเป็นรายวัน เมื่อเป็นเช่นนั้นนานเข้าจึงต้องขายรถปิ๊กอัพเพื่อมาจ่ายเป็นค่าแรงคนงาน ค่าวัสดุอุปกรณ์ เป็นต้น

การย้ายถิ่นมานครปฐม

หลังจากหมดตัวขาดทุนจากการรับเหมามานิจจึงเหลือเงินอยู่ก้อนหนึ่งที่เคยคิดจะเอามาลงทุนทำการค้า แต่เมื่อนึกถึงการขาดทุนจากงานด้านก่อสร้าง ทำให้มานิจเก็บเงินส่วนนี้ไว้จนเงินที่มีอยู่ใกล้จะหมดลง มานิจจึงหางานทำจากสถานที่ต่างๆ เริ่มจากในตัวจังหวัดของตนเอง จนในที่สุดจึงได้มาเป็นคนงานอยู่ในจังหวัดนครปฐมการเดินทางมานครปฐมระยะแรกมานิจหางานทำด้วยการรับจ้างแบกกระสอบปุ๋ยให้กับร้านค้าแห่งหนึ่งในตัวอำเภอนครชัยศรี งานที่ทำเป็นงานหนักเงินที่ได้จากการรับจ้างจะได้เป็นรายวันๆ ละ 150 บาท ซึ่งพอดำรงชีพอยู่ได้ เนื่องจากที่พักและการกิน อาหารจะมีการจัดหาไว้ให้จากเจ้าแก้ม ต่อมาเพื่อนที่ทำงานอยู่ด้วยกันซึ่งเป็นชาวอีสานได้ชักชวนมานิจให้ออกจากงานแบกกระสอบปุ๋ยและแนะนำให้หันมายึดอาชีพขายไอศกรีมแทนเพราะเห็นว่ามานิจมีอายุมาก และสุขภาพก็ไม่ดีแล้ว โดยบอกว่าจะต้องไปทำงานในตัวจังหวัดโดยเฉพาะอย่างยิ่งไม่ต้องลงทุนอะไรมาก และมีกำไรดีในช่วงใกล้เปิดเทอม และเวลาโรงเรียนเลิกเรียนตอนเย็นเด็กนักเรียนจะชอบมาซื้อกิน ต่อมามานิจจึงได้ย้ายมาอยู่ในเขตเทศบาลนครปฐม โดยอยู่กับเพื่อนของคนที่เหมาะสมแนะนำให้ มาขายไอศกรีมแถวชุมชนบ่อพลับ ปัจจุบันนี้มานิจมาอยู่นครปฐมได้เป็นเวลาประมาณ 2 ปีแล้วและยึดอาชีพขายไอศกรีมมาโดยตลอด เพราะว่าไม่ต้องลงทุนมากและงานก็ไม่หนักรวมทั้งมีเงินเก็บด้วย แต่เงินเก็บก็ถูกนำไปใช้ในการดื่มสุราและสูบบุหรี่ มานิจเล่าว่าเมื่อก่อนงานจะเลิกประมาณ 6 โมงเย็นถึง 4 ทุ่ม หลังจากเลิกงานก็จะนั่งล้อมวงกับเพื่อนที่ขายไอศกรีมและแบกกระสอบปุ๋ย พูดคุยเกี่ยวกับเรื่องราวที่ได้เจอมาในแต่ละวัน โดยทุกคนจะเฉลี่ยเงินกันออกเพื่อซื้อเหล้า บุหรี่และกับแกล้ม มากินกันตั้งแต่ 2 ทุ่มถึงตี 1 ตี 2 ทุกวัน เลยทำให้ไม่มีเงินเก็บเป็นก้อน แต่ยั้งดีที่มานิจไม่ต้องส่งเงินให้ครอบครัวที่ร้อยเอ็ด เพราะพี่น้องที่เหลืออยู่อีก 1 คน จะเป็นคนดูแลพ่อกับแม่ และตนเองก็ได้แยกทางกับภรรยาเรียบร้อยแล้วเงินที่จะต้องส่งให้ลูก ภรรยาของตนจะเป็น คนรับผิดชอบ

ลักษณะของงานที่ทำ

ทุกเช้ามานิจจะออกไปขี่มรดจากเจ้าแก้มโรงไอศกรีมและรับไอศกรีมมาจำนวนหนึ่งจึงลงเข็นซื้อไว้ และจะออกขายไปเรื่อยๆ ในเขตเทศบาล สวนสาธารณะและบริเวณรอบองค์พระปฐมเจดีย์ มานิจเล่าว่าไอศกรีมจะขายได้มากในประมาณเดือนเมษายนถึงมิถุนายน พอเข้าเดือนมิถุนายนจะขายได้ไม่มากในเวลากลางวัน แต่จะขายดีอีกครั้งในเวลาโรงเรียนเลิก สมัยก่อนจะขายได้มากกว่านี้ เพราะเด็กนักเรียนจะได้เงินไปโรงเรียนมาก แต่หลังจากที่เศรษฐกิจไม่ดีไอศกรีมจะขายได้ไม่มากแต่ยังมีกำไรอยู่เพราะว่าไอศกรีมบริษัทนี้จะไม่ได้ง่ายค่าจ้างเป็นราย เดือน แต่จะเป็นการตกลงกันระหว่างเจ้าของกับคนขายว่าในแต่ละวัน ถ้าไอศกรีมขายได้เท่าไรจะแบ่งครึ่งกัน มานิจจะมีรายได้ประมาณวันละ 300-400 บาท ซึ่งมันตอบกว่าเป็นรายได้ที่เขาคิดว่ามาก และอยากทำอาชีพนี้ต่อไป

กรณีศึกษาที่ 2 นางเดือน (นามสมมติ)

ประวัติส่วนตัว

อายุ : 35 ปี

บ้านเกิด : จังหวัดยโสธร

การศึกษา : จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบ้านเหล่าเมย

บิดา มารดา : ประกอบอาชีพทำไร่ แต่บิดาเป็นคนคิดการพนันจึงขายไร่เพื่อใช้หนี้ปัจจุบัน บิดาตายแล้ว คงเหลือแต่มารดา

พี่น้อง : เดือนมีพี่น้อง 5 คน เดือนเป็นพี่คนโต น้องชายตายไป 1 คนน้องชายอีก 2 คน ทำงานที่บริษัทเบียร์คาลสเบิร์ก ส่วนน้องคนที่สี่อยู่กับแม่ที่จังหวัดยโสธร

สถานภาพสมรส: เดือนแต่งงานครั้งแรกกับพนักงานเก็บเงินรถเมล์ที่กรุงเทพฯ หลังจากทีออกจาก บ้านครั้งแรก ต่อมาครั้งที่สองเดือนได้แต่งงานกับทหารเรือที่อยู่แถวท่าราชวรดิษฐ์ และครั้งสุดท้ายที่เดือนลงไปอยู่ภาคใต้ก็ได้คู่อยู่กับพนักงานขับรถบริษัท ก.เชิงชะ และมีลูก 1 คนปัจจุบัน เดือนอยู่กินกับคนถีบสามล้อในเมืองนครปฐม

อาชีพ : เก็บของเก่าขาย

ระยะเวลาที่เข้ามาอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม : 3 ปี

วัยเด็กจนถึงก่อนออกจากบ้าน

เนื่องจากเดือนเป็นลูกคนโต ดังนั้นจึงมีภาระหน้าที่รับผิดชอบมาตั้งแต่เด็ก เดือนเล่าว่าในวัยเด็กเดือนไม่เคยช่วยพ่อแม่ทำไร่ เนื่องจากพ่อได้ขายไร่ไปตั้งแต่เดือนยังไม่เกิด แต่สิ่งที่เดือนทำก็คือ การเข้าป่าหาผัก หาเห็ด รวมถึงแมลงมูนเพื่อเอามาเป็นอาหารที่บ้าน บ้านของเดือนที่ยโสธรปลูกแบบง่าย ๆ กล่าวคือจะนำเอาหญ้าคามมุงเป็นหลังคาล้างกับกระต๊อบเล็กๆ นอกจากนี้เดือนยังออกไปรับจ้างทำนาทำไร่ โดยได้ค่าจ้างวันละ 20-30 บาท บางวันที่ไม่มีงานให้ทำหรือหาของตามป่าไม่ได้ พ่อของเดือนก็จะไปขอข้าวจากวัดใกล้หมู่บ้านมาเป็นอาหาร ด้วยความที่ทางบ้านฐานะยากจน และเดือนก็อยากจะออกมาทำงานทำเพื่อ นำเงินส่งกลับไปให้แม่ เดือนจึงตัดสินใจออกจากบ้านแต่เด็กถูกแม่ห้ามไว้ เนื่องจากในเวลานั้นเป็นช่วงที่พ่อของเดือนเพิ่งตายได้ไม่นาน แม่จึงอยากให้เดือนอยู่ที่บ้านเป็นระยะเวลาหนึ่งก่อน ช่วงที่อยู่บ้านเดือนเล่าว่า มีปัญหาคือไม่ค่อยมีงานให้ทำในขณะที่ตัวเองต้องคอยหาเงินส่งเสียตัวเอง ให้ได้เรียนหนังสือ เดือนจึงคุยกับแม่เรื่องจะไปหางานทำยังต่างจังหวัด พ่อแม่ก็เลยแนะนำว่า ชื่ออนุช ซึ่งเป็นน้องชายของพ่อ โดยบอกว่าอนุชได้มาอยู่ที่นครปฐม เดือนจึงตัดสินใจเดินทางออกจากบ้านเป็นครั้งแรก

ประสบการณ์การย้ายถิ่นครั้งแรก

หลังจากที่เดือนออกจากบ้านครั้งแรกเดือนไม่ได้มาที่นครปฐม เดือนเล่าว่าเดือนไปตั้งหลักอยู่ที่กรุงเทพฯ โดยทำงานก่อสร้างอยู่แถวซอยอินทามระ 29 ในช่วงเวลานั้นเดือนได้แต่งงานครั้งแรกกับกระเป๋ารดเมล์สาย 94 หลังจากที่อยู่กินกันได้ไม่นาน เดือนก็มีปัญหาเกิดขึ้น กล่าวคือเดือนได้ขอให้พี่ทองซึ่งเป็นแฟนของเดือนออกจากกระเป๋ารดเมล์แล้ว มาทำอาชีพอื่น แต่เมื่อพี่ทองลาออกมาได้ไม่นานก็ทำให้ เดือนรู้ว่าตัดสินใจผิดเนื่องจากแฟนของเดือนทำอะไรไม่เป็นนอกจากเก็บเงินบนรถเมล์ เมื่อเดือนเล่าเรื่องนี้ให้แม่ฟัง แม่จึงบอกให้เลิกกันทิ้งๆ ที่ตอนนั้นเดือนเริ่มตั้งห้อง และเมื่อเดือนเลิกกันแล้วหลังจากนั้นเดือนก็เที่ยวไปเรื่อยๆ จนกระทั่งได้ทำงานเป็นพนักงานเสิร์ฟอยู่ในห้องอาหารแถวบางลำภูจนมาได้กับสามีใหม่ซึ่งเป็นทหารเรืออยู่ที่ราชวรดิษฐ์ โดยสามี คนนี้เป็นคนดี ทำงานอยู่ห้องอาหารได้ 4 ปี แฟนก็เลยชวนเดือนไปอยู่ภาคใต้โดยอยู่ กับแม่ฝ่ายชาย และเมื่อเดือนไปอยู่ได้ไม่นานก็เริ่มท้อง เดือนเลยทำแท้ง เนื่องจากเดือนน้อยใจที่ฝ่ายชายทิ้งตัวเองให้อยู่กับบ้านที่ภาคใต้ โดยฝ่ายชายจะขึ้นมาทำงานที่กรุงเทพฯ หลังจากนั้นไม่นานเดือนก็เริ่มจากจากบ้านสามี และใช้ชีวิตเรื่อยๆ จนวันหนึ่งที่เดือนได้เข้าไปนั่งในห้องอาหารในขณะที่อยู่ในลักษณะเมาสุรา เดือนก็ขึ้นไปร้องเพลงบนเวทีก็มีคนชมว่าเสียงเพราะเดือนเลยหันมาใช้ชีวิตด้วยการเป็นนักร้องตามห้องอาหาร โดยเริ่มงานครั้งแรกที่จังหวัดกระบี่และสุราษฎร์ธานี เดือนเล่าว่าชีวิตในช่วงนี้เป็นชีวิตที่รุ่งโรจน์ที่สุด การเป็นนักร้องทำให้เดือนมีเงินใช้ และมีห้องพักให้เช่าอยู่ได้แบบไม่ลำบาก พร้อมๆ กับมีเงินส่งให้แม่ที่ยโสธร ตอนนี้เดือนอยู่ตัวคนเดียว มีบางครั้งก็แขกที่มาเที่ยวเกิดติดใจและให้พวงมาลัยครั้งละหลายๆ จนในที่สุดเดือนก็ได้พบกับคนขับรถห้องเย็นของบริษัท ก.เชิงชะ และอยู่กินกันมากที่สุด อยู่ได้ 5-6 ปีก็มีลูกด้วยกัน เดือนเล่าว่านิสัยของแฟนเป็นคนเข้าสู่วินาทีเมื่ออยู่ไปนานๆ ก็เลิกกันไป ในช่วงนี้เดือนรู้สึกมีปัญหาหลายๆ เนื่องจากตนเองแต่งงานมาแล้วหลายครั้ง และมีลูกหลายคนแต่ลูกทุกคนไม่เคยอยู่กับตนเองเลย เดือนคิดมากในเรื่องนี้ และตัดสินใจกลับไปอยู่บ้านนอก ที่จังหวัดยโสธรตามเดิม หลังจากที่ได้เดือนอยู่ได้ประมาณ 3-4 เดือน ประกอบกับ ปัญหาเรื่องลูกและการมีงานทำ ทำให้เดือนคิดมากขึ้นเรื่อยๆ จึงหันมาติดเหล้าและกินทุกวันทางครอบครัวเลยส่งเงินก้อนหนึ่งประมาณ 1,000 บาท ตอนแรกเดือนตั้งใจว่าจะกลับไปสุราษฎร์ธานีโดยทางงานทำแบบอดีต แต่เดือนก็ได้ตัดสินใจมานครปฐม

การเดินทางมานครปฐม

เมื่อเดือนโดยสารรถไฟผ่านเมืองนครปฐม เดือนนึกขึ้นได้ว่าแม่เคยบอกว่ามี น้องของพ่อชื่ออนุชมาอยู่นครปฐมก่อนหน้าแล้ว ดังนั้นเดือนจึงลงมาที่นครปฐมและ ออกตามหาอนุช ในตอนแรกเดือนไม่รู้ว่าจะไปหาที่ไหนก็เลยใช้ชีวิตแบบคนเร่ร่อน โดยค้างตามวัด เวลาผ่านไป 3-4 เดือน เดือนเริ่มรู้จักสถานที่ต่างๆ ในเขตเทศบาลเมืองนครปฐมเป็นอย่างดี จึงทำให้การตามหา

อาอนุช่ง่ายขึ้น จนในที่สุดเดือนจึงรู้ว่าอาอนุช่ประกอบอาชีพขายสัตว์เลี้ยงเช่น นก หนู บริเวณหน้าองค์พระปฐมเจดีย์ เดือนจึงไปหาและเล่าเรื่องทางครอบครัวพร้อมกับการตายของพ่อให้อาอนุชฟัง หลังจากนั้นเดือนจึงเล่าว่าตนเองมีแผนที่จะเดินทางไปสุราษฎร์เพื่อหางานทำ แต่อาอนุชบอกว่าจะไปทำไมญาคิพี่น้องก็ไม่มี พร้อมกับชวนเดือนให้อยู่ด้วยโดยจะหางานให้ทำ แต่เดือนคิดว่าการมาอยู่กับอาอนุชควรจะช่วยงานอาอนุชมากกว่า เดือนจึงช่วยงานอาอนุชแทนโดยเป็นงานง่ายๆ เช่น ซักเสื้อผ้า หานก หาหนูมาเพื่อนำมาขาย เมื่ออยู่ไปได้ประมาณ 1 ปี กว่า เดือนเริ่มรู้สึกว่าตัวเองต้องพึ่งพาอาอนุชอยู่ตลอดเวลา และลำบากใจที่ต้องอาศัยอยู่ที่บ้านอา (ถึงแม้ว่าจะเป็นบ้านเช่า) ขณะเดียวกัน บ้านเช่าของอาอนุชที่เดือนอยู่มีหลายหลัง ในช่วงนี้เดือนจึงเริ่มรู้จักกับคนถีบสามล้อ ดังนั้นต่อมาเดือนจึงย้ายออกจากบ้านอาอนุชมาอยู่แบบอิสระซึ่งเป็นบริเวณที่ผู้ศึกษาทำการศึกษายู่ ดังนั้นตอนนี้เดือนจึงอยู่กับคนถีบสามล้อบริเวณดังกล่าวเป็นพื้นที่ของเอกชน (แหลมทองซิดี) โดยเดือนสร้างที่พักอาศัยแบบง่ายเป็นเต็นท์เล็กๆ เมื่อฝนตกลงมาจะทำให้เต็นท์รวมถึงที่นอนเปียกได้ง่าย นอกจากนี้เดือนยังไม่มีน้ำประปาและไฟฟ้าใช้ แต่จะขอจากทางวัดหรือไม่กี่เปิดก๊อกน้ำตามร้านอาหารรองทีละ 2-3 ปี๊บ ก็สามารถอยู่ได้ประมาณ 1-2 วัน ทุกวันนี้ เดือนประกอบอาชีพเก็บของเก่าขาย ซึ่งเดือนเล่าว่าวันไหนที่เก็บของได้มากและของมีคุณภาพดี วันนั้นก็จะสามารถนำของไปขายได้วันละ 200 บาทขึ้นไป แต่โดยเฉลี่ยของที่เก็บได้ตอนนี้ไม่ดี เนื่องจากเป็นฤดูฝนทำให้ของขายไม่ได้ราคาและไม่มีเงินพอเหลือเก็บ นอกเหนือจากค่าใช้จ่ายในแต่ละวัน

ความคาดหวังในอนาคต

ในตอนแรกที่เดือนเดินทางมานครปฐมนั้น ความตั้งใจของเดือนคือการมาเยี่ยมเยียนอาอนุช แต่หลังจากที่อาอนุชชักชวนให้อยู่นครปฐม เดือนจึงตัดสินใจตามที่อาอนุชแนะนำ จนถึงตอนนี้เดือนมาอยู่นครปฐมได้ 3 ปี และทำงานเก็บของเก่าขายมาตลอด แต่เงินทองที่ได้มาก็ไม่พอในการเก็บไว้ทำกิจการเล็กๆ น้อยๆ เดือนเล่าว่าการอยู่ที่นครปฐมโดยอาศัยแบบเร่ร่อนไม่ได้ ทำให้ชีวิตมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ประกอบกับตนเองเรียนมาน้อยจะไปเข้าทำงานที่ไหนก็ไม่มีคนจ้าง เลยคิดว่าจะไปสมัครเป็น ยามแบบครัวเรือนข้างๆ ก็คิดที่ตนเองเป็นผู้หญิง ดังนั้นในอนาคตถ้าเป็นไปได้เดือนอยากจะหาเงินเก็บซักหนึ่งก้อนแล้วกลับไปบ้านที่ยโสธรเพื่อลงทุนทำการค้าขายเล็กน้อย เพราะไม่สามารถทำอะไรได้เนื่องจากพ่อของเดือนได้ขายไปเพื่อใช้หนี้การพนัน ทำให้ตอนนี้บ้านของเดือนที่ยโสธรได้ย้ายมาปลูกในที่ของปู่ ซึ่งมีขนาดไม่ใหญ่มาก

กรณีศึกษาที่ 3 นายอำนาจ (นามสมมติ)

ประวัติชีวิตส่วนตัว

- อายุ : 40 ปี
- บ้านเกิด : จังหวัดหนองคาย
- การศึกษา : จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 (ก.ศ.นภาคคำ)
- บิดา มารดา : เดิมทีบิดาอยู่กรุงเทพฯเป็นคนขับรถประจำทางนำเที่ยวสถานที่ต่างๆ ต่อมาได้ย้ายไปประกอบอาชีพที่ประเทศลาวแถบชายแดนและได้แต่งงานกับมารดาซึ่งเป็นคนจังหวัดหนองคาย ปัจจุบันบิดากับมารดาแยกทางกันอยู่แต่ยังมีชีวิตทั้งคู่
- พี่น้อง : อำนาจมีพี่น้องทั้งหมด 5 คน อำนาจเป็นคนที่สอง พี่ชายคนโตทำงานบริษัทขายเครื่องใช้ไฟฟ้าที่กรุงเทพฯ น้องชายคนที่สามทำงานเป็นคนออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้า ส่วนน้องสาวคนที่สี่เปิดร้านเสริมสวย และน้องสาวสุดท้องแต่งงานมีครอบครัว
- สถานภาพสมรส : โสด
- อาชีพ : กู้กทำครัวในร้านอาหาร
- ระยะเวลาที่เข้ามาอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม : 2 ปี

วัยเด็กและการย้ายถิ่นครั้งแรก

อำนาจเล่าว่า เมื่อตอนเด็กๆ มักจะถูกแกล้งจากเพื่อนที่เรียนด้วยกันซึ่งตอน นั้นกำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยที่อำนาจไม่ได้นำเรื่องนี้ไปบอกใคร จนในที่สุดด้วยความที่เป็นเด็ก อำนาจจึงบอกกับพ่อว่าอยากออกจากโรงเรียน แต่พ่อไม่ให้ออกจนมาถึงปี 2522 พี่สาวของแม่ซึ่งอยู่กรุงเทพฯ ได้เป็นเยี่ยมมายที่หนองคายและได้รับอำนาจมาอยู่ด้วยกันที่กรุงเทพฯ ดังนั้นอำนาจจึงออกจากโรงเรียนและไม่ได้เรียนต่อขณะเดียวกันแฟนของป้า (ลุง) ซึ่งทำงานเป็นภารโรงอยู่ที่โรงอาหารคณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้พาอำนาจมาช่วยงานเป็นครั้งคราว เช่น งานเก็บแก๊วน้ำ เก็บงาน เป็นต้น ทำงานอยู่หลายปี พออายุประมาณ 5-6 ปี ที่บ้านของป้านั่นเอง ลุงซึ่งเป็นคนชอบดื่มสุราและบ่อยครั้งที่เวลาเมาแล้วจะส่งเสียงดังเอะอะโวยวายจนถึงกับมีเรื่องตบตีกันเป็นบางครั้งจึงเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้อำนาจตัดสินใจย้ายออกจากบ้านป้า หลังจากออกจากบ้านป้ามาแล้วอำนาจจึงได้มาทำงานกับร้านทำเฟอร์นิเจอร์โดยเป็นเด็กฝึกงานคอยทาสีเครื่องใช้ต่างๆ อยู่แถวถนนคกซึ่งเป็นฝั่งตรงข้ามกับวัดยานนาวา ชื่อร้าน ชิงสะเกี้ง ขณะทำงานอยู่นั้นอำนาจมีความคิดที่จะเรียนต่อจึงได้เข้าเรียนที่วัดม่วงแค ที่ร้านเฟอร์นิเจอร์แห่งนี้อำนาจทำงานได้ประมาณ 4 ปีเมื่อออกจากร้านเฟอร์นิเจอร์อำนาจได้มาทำงานอยู่กับโรงงานลูกชิ้นโกเบแถวถนนคกการอยู่ที่โรงงานลูกชิ้นทำให้อำนาจพอจะมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องอาหารเล็กน้อย ดังนั้นเมื่อ

อยู่ได้ 4 ปี จึงตัดสินใจย้ายออกมาเปิดกิจการร้านขายลูกชิ้นแผงลอย แถวอนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ ซึ่งลงทุนกับเพื่อนที่เป็นคนเคยทำงานโรงงานลูกชิ้นมาก่อน สมัยนั้นอำนาจบอกว่าเป็นสมัยก่อนที่มหาจำลองจะได้เป็นผู้ว่า ก.ท.ม. กิจการขายลูกชิ้นทำให้อำนาจมีรายได้พอเหลือเก็บ ดังนั้นอำนาจจึงตัดสินใจไปเรียนออกแบบเสื้อผ้าที่โรงเรียนเดงดีไซน์แถวประตูน้ำอีกทางหนึ่ง ต่อมากิจการขายลูกชิ้นแผงลอยมีปัญหาเนื่องจากโดนไล่ที่เพราะจะมีการสร้างไฟเขียว ไฟแดง การขายลูกชิ้นจึงต้องล้มเลิกไป ต่อมาอำนาจคิดที่จะกลับไปบ้านที่หนองคาย แต่เมื่ออำนาจได้รับข่าวว่าพ่อกับแม่แยกทางกันจึงทำให้อำนาจไม่ได้กลับหนองคาย ขณะที่ตกงานอยู่ในกรุงเทพฯ เป็นระยะเวลาหนึ่ง อำนาจจึงได้หางานตามโรงงานต่างๆ แถวถนนตกบ้าง ยานนาวาบ้าง ซึ่งรายได้ที่นำมาใช้ในช่วงนี้เป็นเงินที่อำนาจพอจะมีเหลือเก็บจากการขายของของก่อนหน้านี้ ในขณะที่สถานที่พักอาศัยอำนาจจะอาศัยอยู่ตามวัดต่างๆ ในกรุงเทพฯ จนวันหนึ่งอำนาจได้ไปสมัครงานที่โรงงานทำชิปแถวบางแค อำนาจได้รู้จักกับคนรับสมัครงานซึ่งบอกมาให้ลงมาบุกเบิกงานทำที่แควนนครปฐมแทน ซึ่งพี่ที่คอยรับสมัครงานได้แนะนำให้รู้จักกับคนทรงเจ้าของศาลพ่อองค์ใหญ่แถวหนองคินแดง ในช่วงนี้อำนาจไม่รู้ว่าจะเลือกมาที่นครปฐมดีหรือเปล่า แต่เมื่ออำนาจคิดว่ากรุงเทพฯ อยู่ไปก็อาจจะไม่ได้งาน ดังนั้นอำนาจจึงตัดสินใจย้ายมาอยู่นครปฐมในที่สุด

การเดินทางมานครปฐม

ในช่วงแรกที่อำนาจมาอยู่นครปฐม อำนาจได้เข้าไปฝากตัวกับคนทรงเจ้าเพื่อคอยรับใช้งานภายในเป็นการชั่วคราวเป็นเวลาประมาณ 2 ปีต่อ มาอำนาจถูกตำรวจ เรียกไปสอบสวนพฤติกรรมของคนทรงเจ้าองค์นี้เพราะอาจเป็นการกระทำที่หลอกลวงประชาชน ดังนั้นอำนาจกับคนทรงเจ้าจึงถูกจับกุมในข้อหาหลอกลวง ตัวอำนาจเองต้องอยู่ในเรือนจำเป็นเวลา 4 เดือน หลังจากออกจากเรือนจำ อำนาจคิดว่าอยากจะหาเงินสักก้อนหนึ่งเพื่อมาลงทุนทำกิจการบางอย่าง ดังนั้นในช่วงนี้อำนาจมักจะกลับไปหาคนที่พอจะรู้จักคุ้นเคยกัน โดยส่วนใหญ่แล้วจะเป็นคนที่เคยมาหาคนทรงเจ้าในครั้งก่อนๆ เมื่อได้เงินมาเล็กน้อยพร้อมกับเครื่องมือเครื่องใช้ในการทำครัว อำนาจจึงเริ่มมองหาสถานที่ที่จะใช้ในการเปิดร้านอาหาร โดยใช้การเช่าบ้าน เริ่มจากเดือนละ 500 บาทมาเรื่อยๆ กิจการขายอาหารของอำนาจในช่วงแรกไม่ค่อยจะดีเท่าไร จึงไม่สามารถใช้หนี้ได้ในเวลาอันรวดเร็วจนสุดท้ายอำนาจจึงเล่นแชร์แล้วนำเงินที่ได้มาใช้ในการใช้หนี้ ซึ่งอำนาจบอกว่าสามารถใช้หนี้ได้เร็วขึ้น จนถึงตอนนี้ แม้จะมีเงินเก็บไม่มากและบ้านก็ยังคงเช่าอยู่ทุกเดือน แต่หนี้สินที่เคยมีก็สามารถใช้จนหมดซึ่งทำให้อำนาจรู้สึกภูมิใจในตัวเองที่ออกจากบ้านมาตั้งแต่อายุ 10 ขวบแต่ก็ต่อสู้ชีวิตมาได้ด้วยตนเอง

ความคาดหวังในอนาคต

ตอนนี้ฉันนึกว่า อยากทำงานเก็บเงินให้มากกว่านี้ และอยากจะทำอาชีพเสริมเป็นช่างออกแบบตัดเย็บเสื้อผ้า โดยต้องการจะเปิดร้านเป็นของตนเองซึ่งฉันนึกอยากทำมานานในขณะที่งานขายอาหารยังคงเป็นงานหลักเพราะรายได้ดี ตอนนี้ฉันยังไม่มีความคิดที่จะย้ายถิ่นไปยังจังหวัดอื่นๆ เนื่องจากลูกค้าส่วนหนึ่งที่มาร้านอาหารเป็นลูกค้าประจำ ดังนั้นรายได้จึงมีอย่างต่อเนื่อง

กรณีศึกษาที่ 4 นายมร (นามสมมติ)

ประวัติส่วนตัว

อายุ : 32 ปี

บ้านเกิด : อำเภอสว่างแดนดิน จังหวัดสกลนคร

การศึกษา : จบประโยควิชาชีพชั้นสูง (ป.ว.ส) ช่างไฟฟ้า จากวิทยาลัยเทคนิคแห่งหนึ่ง

บิดา มารดา : มีอาชีพเป็นชาวนา ที่นาครึ่งหนึ่งที่ทำนองไว้กับธนาคาร

พี่น้อง : มีน้องชายหนึ่งคน อายุห่างจากมรสามปี น้องชายทำงานอยู่ที่โรงงานผลิตเบียร์แห่งหนึ่งในจังหวัดอยุธยา มรไม่ได้พบน้องชายประมาณ 3 ปี

สถานภาพสมรส : โสด

เงินฝากธนาคาร : เหลือไม่ถึงหนึ่งร้อยบาท

อาชีพ : รับจ้างทั่วไป

ระยะเวลาที่เข้ามาอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม : 2 ปี

วัยเด็กก่อนออกจากบ้าน

มรเป็นเด็กที่อยู่กับยายในตอนเล็ก พ่อกับแม่แยกทางกัน แม่ทำงานที่กรุงเทพฯ ในช่วงแรกนั้น พ่อกับแม่ทำนาอยู่ด้วยกันที่จังหวัดสกลนคร พ่ออายุได้สัก 6-7 ขวบพ่อกับแม่มีปากเสียงกัน พ่อต้องการไปทำงานต่างประเทศจึงเอาที่ไว้บางส่วนไปจำนอง ส่วนแม่ทำนาอยู่ที่บ้านประมาณปีกว่า พ่อกลับมาและแต่งงานใหม่ แม่จึงเข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ ทั้งมรออยู่กับยายและน้องชาย มรมีความรู้สึกไม่พอใจในพฤติกรรมของพ่อแม่และไม่อยากเป็นภาระสำหรับยายจึงคิดที่จะออกจากบ้าน และจะต้องประสบความสำเร็จในชีวิต จนมรเรียนจบมัธยมศึกษาปีที่สาม จึงเข้ามาเรียนต่อที่ตัวจังหวัด

ประสบการณ์การย้ายถิ่นครั้งแรก

เมื่อมรเรียนจบมัธยม 3 จึงย้ายมาอยู่ที่วัดในตัวจังหวัด และเรียนอาชีวะสาขาช่างไฟฟ้า ตอนเข้าต้องออกช่วยหลวงพ่ที่วัดออกบิณฑบาต ทำความสะอาดกุฏิ ศาลาบ้างเป็นบางครั้ง เสาร์อาทิตย์กลับไปเยี่ยมยายบ้าง มรเป็นนักกีฬาฟุตบอลของวิทยาลัยจนได้เล่นในระดับเขต จึงไม่ต้องเสียค่าเล่าเรียน พอมรเรียนจบก็มีวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานีติดต่อให้เข้าไปเรียนต่อ มรจึงตัดสินใจเข้ามาเรียนต่างๆ ที่ไม่มีญาติพี่น้อง

เหตุการณ์ไม่คาดคิด

มรย้ายเข้ามาเรียนวิทยาลัยแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี ในระดับ ป.ว.ส สาขาวิศวกรรมไฟฟ้า และเป็นนักกีฬาของวิทยาลัย ในขณะที่มรต้องอาศัยวัดเป็นที่พักเหมือนอยู่ในตัวจังหวัด มรกลับบ้านไปเยี่ยมยายทุกปี ในขณะที่มรเรียน ป.ว.ส ปีที่ 2 (กำลังจะจบ) ได้รับอุบัติเหตุ เมาสุราแล้วขับจักรยานยนต์โดนรถปิกอัพชน ขาซ้ายหักต้องนอนโรงพยาบาล 1 เดือน เรียนไม่จบเพราะเป็นช่วงสอบ ไม่สามารถเป็นนักกีฬาได้ ต้องเรียนใหม่อีก 1 เทอม ทางวิทยาลัยก็ทอดทิ้ง มรต้องหาเงินเองเพื่อมาเรียนต่อ โดยการรับซ่อมอุปกรณ์ไฟฟ้าและส่งเสียตัวเองจนจบ มรได้สมัครงานในบริษัทที่มีเครื่องข่ายทางคอมพิวเตอร์แห่งหนึ่งในกรุงเทพฯ และย้ายเข้ามาอาศัยวัดย่านบางลำภู ตอนนั้นมรกำลังจะมีชีวิตที่ดีมีงานมีเงิน กำลังเก็บเงินเพื่อซื้อรถ คาว์นบ้าน แต่ต้องพบกับปัญหาเพราะยายไม่สบายจึงต้องกลับสกลนคร หาคณดูแลยาย ส่วนน้องต้องเรียนต่อในตัวจังหวัด แมก็ไม่กลับมาดูแลยาย มรจึงตัดสินใจลาออกกลับบ้านอยู่บ้านดูแลยาย

การย้ายถิ่นมานครปฐม

หลังจากยายเสียชีวิต มรกลับเข้ามาหางานทำในกรุงเทพฯ ด้วยความโกรธมาราคาที่ไม่เคยสนใจตนเองในวัยเด็กและยายในยามเจ็บไข้ มรจึงคิดว่าจะไม่กลับไปที่บ้านอำเภอสว่างแดนดิน เพราะแม่ได้ย้ายเข้าไปอยู่แทนยาย หลายครั้งที่มรกลับไปกราบกระดูกยายโดยไม่ได้แวะที่บ้านเพื่อหาแม่เลย มรกลับมาหางานทำและพักที่วัดย่านบางลำภูเช่นเคย บริษัทอุตสาหกรรมแห่งหนึ่งทางสมุทรปราการรับมรเข้าไปทำงานจึงต้องย้ายออกไปพักที่โรงงาน ทำที่สมุทรปราการได้ 2 ปี มีหัวหน้าฝ่ายคนหนึ่งที่ชวนออกมาเป็นผู้ช่วยอีกบริษัทหนึ่งย่านบางแค มรเห็นว่าเป็นโอกาสที่จะสร้างตัวดีกว่าที่เดิมจึงตัดสินใจออกมา ในขณะที่เดียวกันมรก็เริ่มเรียนรู้เรื่องเครื่องกลโรงงาน และรับงานนอกสถานที่บ้าง จนเป็นที่ถูกใจอุดรแห่งหนึ่งในจังหวัดนครปฐม จึงมาทำทุกวันเสาร์-อาทิตย์ ประกอบกับภาวะเศรษฐกิจตกต่ำบริษัทย่านบางแคไม่สามารถประกอบตัวอยู่ได้จึงต้องปิดกิจการลง และต้องใช้น้ำที่ก๊วยมา และต้องขายรถยนต์ มรย้ายออกมาทำที่อุดร และมีลูกค้าตามมาให้มรซ่อมเครื่องใช้อย่างไม่ขาดสาย น้องชายเคยตามมาจนพบและชวนให้กลับไปเปิดร้านที่บ้าน อ สว่างแดน

คืน แต่มรยังโกรธมารดาจึงขอยู่สร้างตัวก่อน ซึ่งในช่วงเวลานี้มรได้ย้ายเข้ามาอยู่นครปฐมเป็นเวลา 2 ปี โดยจะอาศัยอยู่กับวัดแห่งหนึ่งในตำบลพระประโทน ต่อมามรได้รู้จักกับนักดนตรีที่เล่นตามสวน อาหารที่เป็นคนภาคอีสานเหมือนกันจึงได้ย้ายมาอยู่ในเขตเทศบาลเมืองไปพร้อมกับ งานรับงานซ่อมเครื่องใช้ไฟฟ้าอิสระไปด้วย ดังนั้นมรจึงอยู่บ้านเช่าเดียวกันกับนักดนตรีเลยเสียค่าใช้จ่ายช่วยไม่มาก และถ้าเดือนไหนรายได้ไม่ดีก็จะไปพักอยู่กับวัดเดิมที่ ตำบลพระประโทนเป็นครั้งคราว

เงื่อนไขและสภาพการทำงาน

เมื่อมรได้ย้ายออกมารับซ่อมเครื่องไฟฟ้า ต่อ เชื่อม ทุกอย่างมีคนรับงานเข้ามาแล้วมรทำหน้าที่ซ่อม บางครั้งมรไม่พอใจในราคาแต่ต้องยอมเพราะราคาผ่านคนกลางตอนนี้กำลังจะขยายหรือย้ายเพื่อหาทำเล เพื่อหางานและเปิดร้านเป็นของตัวเองมรมีรุ่นน้องที่เคยอยู่ที่วัดด้วยกัน บางครั้งถ้าว่างก็สอนถ่ายทอดความรู้ทางช่าง และรับงานมาฝากเพื่อเป็นการทดแทนบุญคุณข้าววัด งานบางชิ้นก็แก้ไขได้ทันทีเพราะมี อาไหล่เก่าๆ ที่เหลือจากการแก้ไข ซ่อมงานชิ้นก่อนหน้านี้ และบางครั้งจุดที่แก้ไขจะสามารถสังเกตเห็นได้ง่าย เช่น อาไหล่ขึ้นสนิม หรืออาไหล่แตก เป็นต้น แต่บางครั้ง ก็ไม่สามารถแก้ไขได้ทันทีเพราะเป็นเรื่องของสิ่งที่ยังมองไม่เห็นต้องค่อยๆ ตรวจสอบทีละจุด บางครั้งไม่คุ้มค่าเหนื่อย บางคราวไม่มีอะไหล่เปลี่ยนต้องรอเสียเวลา รายได้บางคราวก็คุ้ม ตอนนี้ยังไม่ได้เปิดร้านเป็นของตัวเอง กำลังหาบ้านเช่าที่ติดถนนจึงต้องอาศัยตามเพื่อนฝูงขอพักไปก่อนชั่วคราว

ปัจจุบันและอนาคต

ตอนนี้กำลังหาเงินสักก้อนเพื่อจะเปิดร้านเป็นของตัวเองที่นครปฐม อุปกรณ์ พวกเครื่องตรวจเช็คมีครบแล้ว ก็ได้น้องๆ ที่วัดและเพื่อนๆ ที่เคยร่วมงานกันเป็นที่พักพิง มรบอกว่าจะมรออกจากบ้านมา 7 ปี ดีใจที่มีน้องๆ ที่วัดเพื่อนที่คอยช่วยเหลือและมรก็รักทุกคนเป็นญาติและพยายามให้ทุกคนเป็นคนดี คุยภายนอก มรอาจเป็นคนออกดีดูดี แต่สักวันมรจะกลับไปอยู่บ้านเมื่อเขาพร้อมที่จะกลับบ้าน

กรณีศึกษาที่ 5 นายวิชัย (นามสมมติ)

ประวัติชีวิตส่วนตัว

อายุ : 24 ปี

การศึกษา : ประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนบ้านท่าหินขาม

บิดามารดา : ทำไร่มันสำปะหลังอยู่ที่ชัยภูมิ และทำไม้กวาดขาย

พี่น้อง : วิทยาลัยพี่น้องทั้งหมด 9 คน เสียชีวิตแล้ว 1 คน ทำไร่อยู่ที่ชัยภูมิ 5 คน น้องสาวคนเล็กพิการตั้งแต่เกิด ดังนั้นที่ดินบางส่วนที่ปลูกมันสำปะหลังจึงถูกขายไปเพื่อนำเงินมารักษาน้องสาวคนเล็ก พี่ของวิทยาลัยทำอู่รถที่ในตัวเมือง จังหวัดกาญจนบุรี วิทยาลัยขายผลไม้อยู่ที่นครปฐม และน้องชายขายคูกาคาที่พญา

สถานภาพสมรส: โสด

อาชีพ : ขายผลไม้

ระยะเวลาที่เข้ามาอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม : 2 ปี

วัยเด็กก่อนออกจากบ้าน

วิทยาลัยเป็นลูกคนที่ 6 ตอนอยู่ที่ชัยภูมิวิทยาลัยไม่ค่อยได้ช่วยทางบ้านทำงานในไร่มันสำปะหลัง เนื่องจากวิทยาลัยต้องดูแลน้องสาวคนเล็กที่พิการมาตั้งแต่เกิด งานในไร่มันสำปะหลังจึงต้องอาศัยพวกพี่ของวิทยาลัยช่วยกันทำแทน วิทยาลัยว่าการทำไร่มันสำปะหลังรายได้มีขึ้นมีลงไม่แน่นอน และต้องใช้แรงคนเป็นจำนวนมาก ซึ่งบ้านของวิทยาลัยก็ต้องจ้างคนงานจากข้างนอกมาเป็นบางส่วน ทำให้รายได้ที่ได้จากการขายมันสำปะหลังต้องนำไปจ่ายเป็นค่าจ้างคนงาน ดังนั้นถ้าหากจะทำให้ได้กำไรจะต้องทำเป็นไร่มันสำปะหลังขนาดใหญ่ หลังจากที่ดินที่บ้านของวิทยาลัยได้ตัดสินใจขายที่ดินไปบางส่วนเพื่อรักษาน้องสาวคนเล็ก ทำให้รายได้ทางบ้านลดลง พี่และน้องของวิทยาลัยจึงต้องออกหางานพิเศษทำจากในตัวอำเภอ รวมถึงจังหวัดใกล้เคียง ตอนนั้นวิทยาลัยยังเรียนอยู่ ป.4 จึงไม่ได้ออกหางานทำแบบพี่ๆ วิทยาลัยจึงช่วยแม่ทำไม้กวาดขายไปพร้อมกับทำไร่มันสำปะหลัง เมื่อเรียนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 วิทยาลัยจึงได้ตัดสินใจย้ายออกจากบ้านเป็นครั้งแรก

ประสบการณ์การย้ายถิ่นครั้งแรก

ตอนนั้นวิทยาลัยอายุประมาณ 11 ปี หลังจากที่พี่ของวิทยาลัยได้ย้ายออกไปหางานทำยังที่อื่นแล้วก็ได้มีการส่งจดหมายบ้างเป็นครั้งคราวเพื่อบอกให้รู้ถึงที่อยู่และสภาพชีวิต นอกเหนือจากการกลับมาบ้านเป็นประจำทุกปีตามเทศกาลต่างๆ ทำให้วิทยาลัยคิดอยากจะไปหางานทำบ้างจึงปรึกษากับทางบ้าน และบอกกับพี่สาวซึ่งได้ไปทำงานที่จังหวัดกาญจนบุรี ในขณะที่พี่สาวของวิทยาลัยได้แต่งงานกับพนักงานอู่ซ่อมรถในตัวจังหวัดกาญจนบุรี ซึ่งพี่สาวก็ตกลงจะรับวิทยาลัยไป ฝึกงานด้วยจากนั้นวิทยาลัยจึงย้ายไปอยู่กาญจนบุรี ช่วงแรกที่วิทยาลัยอยู่จะฝึกงานด้านการซ่อมรถยนต์ ต่อมาวิทยาลัยจึงได้เลื่อนขั้นเป็นผู้คุมงาน ซึ่งมีหน้าที่ดูแลและให้คำแนะนำเด็กฝึกงานที่เข้ามาทำงานใหม่ๆ วิทยาลัยเล่าว่าอยู่นานมากถึง 8 ปี จึงมีเงินเก็บจำนวนหนึ่ง ขณะเดียวกันวิทยาลัยก็ได้ส่งเงินกลับไปให้พ่อแม่ที่ชัยภูมิ และบางปีจะกลับไปเยี่ยมพ่อแม่พร้อมกับพี่สาวที่ชัยภูมิด้วย ต่อมาพี่สาวของวิทยาลัยได้มีลูกกับเจ้าของ

อู่ทำให้วิชัยคิดอยากจะทำตัวออกมาเปิดกิจการเป็นของตนเองเพราะเห็นว่าตัวเองก็มีความรู้และประสบการณ์ในงานที่คนทำ วิชัยจึงได้บอกกับพี่สาวถึงแผนการที่ได้วางไว้ ซึ่งตอนแรกที่สาวของวิชัยไม่เห็นด้วยโดยบอกว่าจะหาบ้านเช่าสำหรับทำอู่ที่ไหน หรือจะหาคนงานมาจากไหน และเปิดแล้วจะมีลูกค้ามาให้ทำพอมีกาไรมากแค่ไหนในช่วงแรกๆ และขอให้วิชัยอยู่ช่วยงานที่ร้านนี้ไปก่อน จึงเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้วิชัยมีความขัดแย้งกับพี่สาวทั้ง ๆ ที่ตอนนั้นวิชัยก็ไม่ได้มีเงินเก็บมากพอที่จะนำมาลงทุน วิชัยจึงคิดที่จะย้ายกลับไปช่วยที่บ้านทำไร่มันสำปะหลังอย่างถาวร คังนั้นจึงมีอยู่ช่วงหนึ่งที่ วิชัยกลับไปอยู่ชัยภูมิและช่วยทำงานบ้านพร้อมกับช่วยแม่ทำไม้กวาดขายพร้อมกับหาเงินเก็บจำนวนหนึ่งเพื่อนำไปลงทุน

การย้ายถิ่นมานครปฐม

ไม่นานหลังจากที่วิชัยกลับบ้านได้มีเพื่อนของวิชัยซึ่งเรียนด้วยกันตอนประถมได้มาชวนวิชัยให้มาทำงานด้วยกันที่นครปฐม ถึงแม้ว่าเป็นงานหนักแต่มีรายได้ดี พร้อมกับแนะนำว่าถ้าตั้งใจทำงานนี้แล้วเก็บเงินสักพักจึงออกมาทำกิจการของตัวเองก็ได้ วิชัยจึงบอกทางบ้านและตกลงใจที่จะย้ายมาอยู่นครปฐมชั่วคราว เมื่อมาถึงนครปฐมเพื่อนของวิชัยจึงได้พาวิชัยมาสมัครงานกับโรงงานทำไอศกรีม ซึ่งหลักฐานการทำงานก็ไม่ต้องใช้เอกสารอะไรมาก และไม่ต้องใช้ใบประกาศนียบัตรวิชาความรู้ก็ด้วย ดังนั้นช่วงแรกที่มาอยู่นครปฐมวิชัยจึงขายไอศกรีมซึ่งก็มีรายได้ดี แต่ในระยะหลังวิชัยบอกว่ารายได้เริ่มลดน้อยลงเนื่องจากโรงเรียนปิด และอากาศเริ่มเข้าหน้าหนาวอีกทั้งวิชัยมาอยู่นครปฐมจะเช่าบ้านแถวบ่อพลับอยู่ซึ่งผิดกับคนที่ย้ายมาอยู่ซึ่งจะอยู่แถวชุมชนของผู้ย้ายถิ่น ดังนั้นจึงทำให้รายได้ของวิชัยตกลงอย่างมาก วิชัยจึงคิดที่จะไปสมัครกับอู่ซ่อมรถแต่ไม่มีอู่ไหนที่ขาดแคลนพนักงาน วิชัยจึงได้นำเงินบางส่วนมาซื้อรถเข็นของขายผลไม้ เพราะคิดว่าขายผลไม้แล้วรายได้ดี ซึ่งเพื่อนของวิชัยคนนี้ได้แยกย้ายไปอยู่ที่อื่น แต่ยังคงมาทำงานในเมืองนครปฐม วิชัยเล่าว่าขายผลไม้มีรายได้ดีกว่าขายไอศกรีมเนื่องจากลงทุนน้อยกว่า และไม่ต้องมีการวางมัดจำเหมือนขายไอศกรีม ที่ทุกวันเวลาเช้าจะเข้าไปเอาไอศกรีมจะต้องวางเงินที่ขายได้มาของเมื่อวานนี้ไว้เป็นค่าประกัน ทุกวันนี้วิชัยอาศัยอยู่แถบชุมชนคนย้ายถิ่นที่บ่อพลับ ซึ่งที่บ่อพลับนี้จะประกอบด้วยคนที่มาจากที่ต่างๆกัน และทั้งหมดเป็นผู้ย้ายถิ่นที่มาจากต่างจังหวัดทั้งสิ้นตอนนี้วิชัยอาศัยอยู่ที่ชุมชนบ่อพลับเป็นเวลาประมาณ 2 ปีแล้ว

ความคาดหวังในอนาคต

วิชัยบอกว่า เดิมทีความตั้งใจตอนแรกคือ การได้มีกิจการอู่ซ่อมรถเป็นของตนเองแต่จำเป็นที่จะต้องใช้เงินลงทุนจำนวนมาก ดังนั้นวิชัยจึงต้องทำงานเก็บเงินสักระยะหนึ่งก่อน ถ้าหากวิชัยยังคงทำงานอยู่กับพี่สาวที่กาญจนบุรีจะไม่สามารถหาเงินก้อนได้เนื่องจากงานที่ทำไม่ได้เป็นของ

ตนเองแล้วการไปอาศัยอยู่บ้านคนอื่นนานๆ ก็ ทำให้เกิดความเกรงใจทำให้วิชัยไม่กล้าที่จะขอค่าแรงเป็นเงินเดือนจากพี่สาว วิชัยตั้งใจว่าอยากจะกลับไปเปิดอู่ซ่อมรถแถวบ้านตัวเองที่ชัยภูมิ

กรณีศึกษาที่ 6 นางสาวดาว (นามสมมติ)

ประวัติชีวิตส่วนตัว

อายุ : 18 ปี

บ้านเกิด : อำเภอท่าคันโท จังหวัดกาฬสินธุ์

การศึกษา : จบชั้นมัธยมศึกษาปีที่สาม โรงเรียนแห่งหนึ่งในนครปฐม และกำลังศึกษา ก.ศ.น

บิดามารดา : บิดามารดามีอาชีพเป็นเกษตรกร ทำนา ทำสวน และหาปลา บางช่วงน้ำแล้งต้องรับจ้างเป็นกรรมกรก่อสร้างในจังหวัดและจังหวัดใกล้เคียง

พี่น้อง : ดาวมีพี่สาวหนึ่งคน และน้องชายหนึ่งคน พี่สาวอายุมากกว่าดาวห้าปี แต่งงานและย้ายไปอยู่เชียงใหม่หลายปี แล้ว และดาวก็ไม่ได้ข่าวของพี่สาวเลย ส่วนน้องชายอายุห่างจากดาวหนึ่งปี อยู่กับพ่อแม่ที่กาฬสินธุ์ กำลังเรียนอาชีวะจำไม่ได้ว่า ป.ว.ช.ปี 2 หรือ ป.ว.ช.ปี 3

สถานภาพสมรส : โสด

เงินฝากธนาคาร : ไม่มีบัญชีเงินฝาก

อาชีพ : พนักงานสวนอาหาร

ระยะเวลาที่เข้ามาอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม : 5 ปี

วัยเด็กจนถึงก่อนออกจากบ้าน

ดาวเล่าว่า ตอนเด็กๆ มีความลำบากค่อนข้างมากเพราะต้องเลี้ยงควายและน้องชาย ส่วนพี่สาวไม่ได้พักอยู่ที่บ้านด้วยกัน พี่สาวของดาวจะอยู่บ้านป่าในตัวจังหวัด และเรียนหนังสือที่นั่น ดาวต้องเดินไปโรงเรียน บางวันต้องขาดเรียนเพราะต้องช่วยที่บ้านค่านาบางครั้งคิดอิจฉาพี่สาวที่ได้แต่งตัวสวยๆ ไม่ต้องมาตากแดดเลี้ยงควายตัวดำอยากดูโทรทัศน์ อยากแต่งตัว อยากไปเที่ยวดูหนัง อยากกินไอศกรีม เพราะดาวเรียนโรงเรียนวัดใกล้บ้าน บางครั้งพ่อกับแม่ก็ไม่มีเงิน ต้องไปขอข้าวที่วัดกินตอนกลางวันบางทีพระที่วัดก็ให้ข้าวสารน้ำปลามาไว้ใช้ที่บ้านบ้าง จนถูกญาติของพระที่วัดสงสารมาขอดาวไปช่วยงานที่บ้าน (คอยรับใช้) โดยมีข้อเสนอว่าจะส่งเสียให้เรียน และให้เงินประจำ แต่ต้องย้ายไปที่นครปฐม พ่อแม่เห็นว่าดีจึงย้ายทันที ต้องมาเรียนประถมหกที่นครปฐมอีกที

ประสบการณ์การย้ายถิ่น

ดาวย้ายมาทำหน้าที่ดูแลคุณย่า (แม่ของลุงที่เป็นญาติกับพระกับวัด) ท่านไม่ค่อยแข็งแรง ไม่สามารถเดินได้ต้องนั่งรถเข็น ดาวย้ายมาต้องมาเรียนประถมหกที่นครปฐมอีกปี ดาวได้ค่าจ้างเดือนละ 1,000 บาทมีอาหารและที่พักพร้อม ดาวเรียนต่อระดับมัธยมจนจบมัธยมศึกษาปีที่ 3 หลังจากนั้นหันมาเรียน กศน. ตามคำแนะนำของลุง บ้านที่ดาวมาอยู่ด้วยมีอยู่ 6 คน รวมทั้งดาว มีลุงป้า (ภรรยาของลุง) คุณย่า (แม่ของลุง และลูกๆ ของลุงอีก 2 คน ซึ่งยังเล็ก เป็นเด็กผู้ชายทั้งคู่ ตอนนี่คง 7-8 ปีได้ ดาวเคยส่งเงินกลับไปให้พ่อและแม่บ้างคราวละ 500 บาทแต่ไม่ทุกเดือน ลุงบอกว่าลุงส่งให้พ่อกับแม่ดาวเดือนละ 2,000 บาท ลุงเป็นทหารบก ส่วนป้าเป็นเจ้าหน้าที่ที่ไปรษณีย์ บ้านลุงค่อนข้างมีฐานะ หลังจากนั้นดาวก็ไม่ได้ส่งเงินไปให้ทางบ้านแต่ยังคงหมายไปบ้าง จนรู้ว่าพี่สาวแต่งงาน ดาวยังลากลบไปงานแต่งที่บ้าน แต่หลังจากนั้นพี่สาวก็ย้ายไปอยู่เชียงใหม่ และไม่ได้ส่งข่าวกลับมาเลย ดังนั้นในช่วงเวลานี้ดาวจึงอาศัยอยู่ที่บ้านของลุงซึ่งเป็นทหารบกในฐานะคนทำความสะอาดและดูแลบ้าน

มาทำงานร้านอาหาร

หลังจากที่คุณย่าเสียชีวิต ดาวก็ไม่รู้จะอยู่ช่วยงานอะไรที่บ้านต่างๆ ลุงก็ไม่ได้ทำอะไรและพร้อมรับเป็นบุตรบุญธรรม เพราะข้าราชการมีบุตรที่สามารถลดหย่อนค่าเล่าเรียนได้ 3 คน แต่ดาวไม่ยอมรับภรรยาของลุงนักจึงหวังเข้ากรุงเทพฯ หางานทำเป็นพนักงานขายตามห้างสรรพสินค้า แต่ไม่มีที่พักราคาถูกถึงแม้ลุงจะช่วยหาที่พักและค่ามัดจำ แต่ดาวรู้สึกกลัว เพราะไม่รู้จักใครที่กรุงเทพฯ

การย้ายถิ่นมานครปฐม

การที่ดาวไม่รู้จักใครในกรุงเทพฯ จึงกลับมาหางานทำที่นครปฐมเพราะดาวมาอยู่ที่นี้ตั้งแต่ อายุ 12 ปี จึงรู้สึกคุ้นเคยพร้อมกับได้ลงวิชาเรียน ก.ศ.น.ไว้ ดาวได้งานที่ห้างบิ๊กซี แต่เวลาเลิกงานต้องเดินกลับบ้าน บางครั้งฝนตก ถั่ว พอดีมีงานเลี้ยงวันเกิดของผู้ร่วมงาน จัดที่ร้านอาหาร มีดนตรีแสดงสด มีคนมาก และมีป้ายประกาศรับสมัครเด็กเสิร์ฟ จึงลองไปสอบถามกับเพื่อนอีกหนึ่งคนซึ่งได้เงินไม่มากนักจึงไม่สนใจ อีกหนึ่งอาทิตย์ถัดมาแหม่มเพื่อนคนที่เดินเข้าไปถามเรื่องเด็กเสิร์ฟ แหม่มแนะนำให้ดาวไปสมัครเป็นพนักงานเชียร์เบียร์ จึงมีรายได้จากวันทำงานและได้เปอร์เซ็นต์จากจำนวนขวดที่ลูกค้า ดื่ม ซึ่งดาวกับแหม่มจะทำทุกวันหลังเลิกงาน โดยอาศัยรถจักรยานยนต์ของแหม่ม มาทำงานที่ร้านอาหารเป็นประจำ (บริกรหญิง) ดาวยังติดต่อบ้านแต่ไม่ได้ส่งเงินไปเลย ระหว่างที่ดาวเริ่มงานเชียร์เบียร์งานที่ห้าง ดาวก็ทำได้ไม่ดึ้นัก ง่วง แอบหลับกลางวัน บางวันส่งผลถึงงานตอนกลางคืน แหม่มจึงชวนออกจากงานที่ห้างมาทำงานเชียร์สัก 2 ร้านเงินประจำจะได้มากขึ้นด้วย จึงตัดสินใจเลิกงานที่ห้าง ออกมาทำงานกลางคืน และพักกับแหม่ม ใน

ห้องแบ่งเช่าแถวถนนเพชรเกษม แหม่มทำงานด้วยกัน 2 เดือน ก็ย้ายเข้าไปอยู่บางแค ทำให้ดาวไม่สามารถไปทำงาน 2 แห่งได้ในวันเดียว ประกอบกับค่าเช่าห้องก็ต้องรับภาระเพียงคนเดียว ในขณะที่ดาวมีปัญหา จอย (ซึ่งเป็นเด็กเสิร์ฟรุ่นน้อง) ได้เข้ามาชวนให้ย้ายไปอยู่ด้วย และทำงานที่เดียวกับจอย ซึ่งทำงานเป็นเด็กเสิร์ฟมานานไม่ได้เป็นพนักงานเสิร์ฟเหมือนดาว แต่ว่าเป็นคนภาคอีสานเหมือนกันจึงสนิทสนมกัน หลังจากนั้น เจ้าของร้านที่ดาวมาทำอยู่ปลูกบ้านใหม่และย้ายจึงไม่ได้นอนที่ร้าน จึงให้ดาวกับจอย นอนที่ร้านและรับดาวเป็นพนักงานที่ร้านอีกคน ตอนนี้อดาวพอมีรายได้ส่งกลับไปให้พ่อและแม่บ้าง เพราะไม่ต้องเสียค่าเช่าบ้าน เป็นพนักงานเสิร์ฟ เป็นเด็กเสิร์ฟ (บริการหญิง)

เงื่อนไขและสภาพการทำงาน

ดาวทำงานที่ร้านนี้อย่างมีความสุข พอใจเป็นอย่างมากเพราะเจ้าของร้านเป็นคนจิตใจดี ชอบช่วยเหลือผู้อื่น เจ้าของร้านแต่งงานแล้วมีลูกสาวอายุ 2 ขวบ ดาวต้องตื่นก่อนบ่าย 3 โมง เพราะต้องออกไปตลาดซื้อของอาหารสด ทุก 5 โมงเย็นต้องตรวจรับโซดา น้ำแข็ง เช็ดโต๊ะ (ล้างจานเป็นของแม่ครัว) จัดโต๊ะ จอยจะเป็นคนเรียงจาน ซ้อนและเก็บกวาดร้าน เป็นบริการ เวลาประมาณตี 2 จะปิดไฟหน้าร้าน ถ้าลูกค้าต้องการอยู่ต่อก็ได้ (เจ้าของร้านจะมาประมาณ 2 ทุ่มกลับประมาณเที่ยงคืน) บางวันลูกค้ากลับตี 4 ก็ต้องรอปิดร้าน เก็บโต๊ะ แก้ว งานยาม เช็ดยอด รวบรวมเงิน รับ จ่ายอาบนํ้านอน 7 โมงเช้าเปิดประตูส่งจอยไปโรงเรียน (กำลังศึกษาระดับมัธยมต้นโรงเรียนแห่งหนึ่งจังหวัดราชบุรี) บางวันดาวยังนอนไม่หลับ หรือตื่นมาแล้วก็นอนต่อไม่หลับ มีรายได้จากร้าน 2,000 บาท งานเสิร์ฟ 3,000 บาท เงินทิปเปอร์เซ็นต์ ประมาณ 500-700 บาท แต่ตอนนี้ดาวเป็นหนี้ค่าเช่าบ้าน น้ำ ไฟฟ้าจากที่บ้านหลังเก่า 3 เดือน ผ่อนโทรศัพท์ 1 เครื่อง

ปัจจุบันและอนาคต

เดิมที่ดาวตั้งใจออกจากบ้านเพราะต้องการแต่งตัวมาเรียน ไม่อยากเลี้ยงควายไถนา และเมื่อมีโอกาสจึงรับมาทันที ทั้งๆ ที่ไม่ได้เป็นญาติกับลุง แต่มาแล้วได้เรียนจึงมาเรียนจบมัธยมต้นศึกษา ก.ศ.น มัธยมปลายต่อ และออกมาจากบ้านลุงด้วยความคิดที่อยากมีอิสระอยากเข้าไปทำงานในกรุงเทพฯ สุดท้ายก็ยังคงอยู่นครปฐม แต่ดาวยังมีความสุขไม่เคยบ่นถึงแม้จะต้องทำงานหนักสักเพียงไร ดาวมีจอยเป็นเสมือนน้องสาวแท้ๆ ดาวคิดฝันไว้ว่าจะต้องเรียนให้จบปริญญาตรี หางานทำ มี เงินเยอะๆ ดาวพอใจกับงานที่ทำอยู่ ที่เจ้าของร้านคิดกับทุกคนในร้าน ให้ค่าปรึกษา ที่พัก อาหารเงิน ให้งานให้กำลังใจ ดาวไม่คิดว่างานที่ดาวทำอยู่ต่ำหรือไม่ดี เพราะเจ้าของร้านบอกว่าอาชีพสุจริตทำอะไรก็ดี แต่อาชีพนี้ทำได้ไม่นานเพราะสังขารเป็นองค์ประกอบของ การทำงานดาวหวังว่าจะกลับไปทำงานแถวบ้านแถวจังหวัดกาฬสินธุ์

กรณีศึกษาที่ 7 นายบุญลาภ (นามสมมติ)

ประวัติชีวิตส่วนตัว

อายุ : 40 ปี

บ้านเกิด : อำเภอหนองพอก จังหวัดร้อยเอ็ด

การศึกษา : ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบึงงาม

บิดา-มารดา : ประกอบอาชีพทำนาข้าว ทำไร่อั่วลิสง แต่ปัจจุบันเสียชีวิตหมดแล้ว และที่นาผืนดังกล่าวได้พี่ของบุญลาภอีก 2 คน และเมียของบุญลาภช่วยกันทำแทน

พี่น้อง : บุญลาภเป็นลูกคนที่ 2 พี่สาวคนแรกเคยไปทำงานต่างจังหวัดเนื่องจากแต่งงานกับคนอื่น ปัจจุบันได้กลับมาทำนา ทำไร่ที่บ้านเกิด

สถานภาพสมรส : บุญลาภแต่งงานแล้ว มีลูกทั้งหมด 3 คน เป็นผู้หญิง 1 คนผู้ชาย 2 คน ลูกของบุญลาภเข้ามาทำงานเป็นกระเป่ารถเมล์และทำงานก่อสร้าง ส่วนลูกชายคนเล็กกำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

อาชีพ : หมอนวดชมรมอนุรักษ์การนวดแผนโบราณ จังหวัดนครปฐม

ระยะเวลาที่เข้ามาอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม : 2 ปี

วัยเด็กจนถึงก่อนออกจากบ้าน

บุญลาภเล่าให้ฟังว่าที่บ้านมีอาชีพทำนา งานประจำที่ทำก็คือ ช่วยทางบ้านไถนาพรวนดิน จากนั้นจึงหว่านกล้า ไล่ปุ๋ยเพื่อคอยกันไม่ให้ต้นกล้าล้ม รวมถึงสูบน้ำจากคลองธรรมชาติเข้ามา ทุกวันบุญลาภจะตื่นประมาณตีสี่ และทำงานจนถึงเวลาเลิกงานคือ 6 โมงเย็นจึงกลับบ้าน เมื่อมีเวลาว่างบางครั้งจะออกไปตามป่า ตามเขาเพื่อหาแมลงหรือสัตว์ที่สามารถนำมาทำเป็นกับข้าวได้ เนื่องจากที่บ้านของบุญลาภจะปลูกข้าว โดยมีจุดประสงค์เพื่อเก็บไว้กินเองตลอดทั้งปี การทำนาข้าวจะต้องรอเวลาที่ข้าวออกรวงแล้วจึงเริ่มเก็บเกี่ยวซึ่งใช้เวลาประมาณ 5-6 เดือน ก็เริ่มเก็บเกี่ยวโดยอาศัยแรงงานจากคนในบ้านของบุญลาภเป็นหลัก หลังจากนั้นเมื่อหมดฤดูฝน บุญลาภก็จะช่วยครอบครัวเปลี่ยนมาทำไร่มันสำปะหลังแทนการทำนา เมื่อเก็บเกี่ยวมันสำปะหลังได้แล้วก็นำไปขายที่ตลาดในตัวเมืองซึ่งไม่ได้ราคาแพงเท่าที่ควร การที่มันสำปะหลังมีราคาไม่ดีจึงตัดสินใจเปลี่ยนมาปลูกอั่วลิสงแทน ซึ่งบุญลาภเล่าว่า เนื่องจากอั่วลิสงจะมีช่วงเวลาในการเก็บเกี่ยวที่สั้นกว่าการทำไร่มันสำปะหลัง รวมถึงมีค่าใช้จ่ายที่ต่ำกว่า จึงเลิกปลูกมันสำปะหลังไปเลย ชีวิตของบุญลาภจึงเป็นชีวิตที่ผ่านการทำนา ทำไร่มาตลอด จนมาถึงวันหนึ่ง เหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดก็ได้เกิดขึ้น ซึ่งมีส่วนสำคัญในการทำให้บุญลาภต้องย้ายออกมาจากร้อยเอ็ด ตอนนั้นประมาณปี 2534 ตาของบุญลาภเริ่มมองเห็นเป็นภาพที่ไม่ชัดเจน บุญลาภจึงไปหาหมอให้หมอตรวจและหมอบอกว่าประสาทตาเสื่อม

หลังเริ่มไม่ทำงาน ซึ่งส่วนหนึ่งมีสาเหตุมาจากกรรมพันธุ์ และบุญลากก็ได้บอกเองว่าแม่ของตัวเองก็ตามองไม่เห็น จนเวลาผ่านไปมาถึงปี 2539 ตาของบุญลากเริ่มมีตลงจนมองไม่เห็นเลย บุญลากจึงรู้สึกว่ ถ้าหากจะอยู่กับบ้านอย่างเดียวก้จะกลายเป็นภาระอีก ทั้งพ่อกับแม่ก็แก่มากแล้ว นอกจากนี้พี่ของบุญลากคนโตก็แต่งงานไปอยู่ที่จังหวัดอื่น แต่ยั้งค้ที่ลูกของบุญลาก 2 คน ออกมาทำงานก่อนหน้านี้แล้ว บุญลากจึงตัดสินใจปรึกษากับแฟนว่าจะไปเรียนการนวดที่กรุงเทพฯ เป็นศูนย์ฝึกการนวดสำหรับคนตาบอดประสบการณ์การย้ายถิ่นครั้งแรก

การย้ายถิ่นมานครปฐม

หลังจากที่บุญลากตาเสีย บุญลากกับเพื่อนซึ่งเป็นคนตาเสียเช่นเดียวกัน ได้ชักชวนกันมาเรียนการนวด โดยครั้งแรกจะมาฝึกอาชีพอยู่ที่ศูนย์ฝึกอาชีพคนตาบอดในพระบรมราชินูปถัมภ์ ซึ่งอยู่แถวสามพราน ใช้เวลาเรียน 1 เดือนเศษ บุญลากเล่าให้ฟังว่าสาเหตุที่ได้เข้ามาฝึกอาชีพที่นี่เนื่องจากมีเพื่อนซึ่งเป็นชาวปราจีนบุรี (เป็นคนบ้านเดียวกับแฟน) มีอาชีพเป็นหมอนวดคนตาพิการ ดังนั้น บุญลากจึงรู้จักเพื่อนคนนี้โดยผ่านการแนะนำจากแฟน ระหว่างที่บุญลากมาใช้ชีวิตยั้งต่างจังหวัดก็จะมีการส่งจดหมายติดต่อกับครอบครัวที่ร้อยเอ็ดอยู่เสมอ และเมื่อบุญลากเรียนจบจึงได้เข้าทำงานที่ศูนย์ฝึกแห่งนี้ เงินที่ได้จะมีการแบ่งเปอร์เซ็นต์ให้กับศูนย์ฯ ประมาณครึ่งหนึ่งจากนั้นจึงเก็บเป็นของตนเอง บุญลากทำงานที่นี่ได้ประมาณปีกว่าจึงออกจากศูนย์ฯ เนื่องจากค่าใช้จ่ายส่วนตัวกับค่าแรงที่หามาได้ไม่สมดุลกัน ดังนั้นบุญลากจึงย้ายไปอยู่ที่โรงนวดแถวคลองขวาง ซึ่งที่แห่งนี้สมาชิกที่เข้ามาทำงานจะเฉลี่ยออกเงินเป็นค่าเช่าเท่าๆ กัน รายได้จึงมีมากกว่าเมื่ออยู่ที่ศูนย์ฯ แห่งเดิม แต่ค่าครองชีพนั้นก็สูงขึ้นเช่นกัน บุญลากทำงานอยู่ที่นี่ 1 ปีกว่าจึงย้ายออกมาโดยการชักชวนจากเพื่อนที่ทำงานด้วยกันให้ย้ายมาทำงานแถวนครปฐม ซึ่งค่าครองชีพจะถูกกว่าและจะมีเหลือเก็บสำหรับนำเงินส่งไปให้ครอบครัวที่ร้อยเอ็ด บุญลากเห็นด้วยเพราะลูกของบุญลากคนสุดท้ายกำลังเรียนอยู่ในชั้นประถม จึงคิดจะนำเงินที่ได้ไปส่งเสียเป็นค่าเล่าเรียนของลูก และได้ตัดสินใจย้ายมาอยู่นครปฐม ซึ่งที่นครปฐมจะมีชมรมอนุรักษ์การนวดแผนโบราณ ตอนนีบุญลากอยู่ที่นี้ได้ประมาณ 2 ปี

ลักษณะงานที่ทำ

บุญลากเล่าว่างานที่ทำคือการนวดโดยจะเริ่มงานเวลา 8 โมงเช้า และเลิกงานเวลา 1 ทุ่ม ทุกวันนี้ชมรมจะมีสมาชิกประมาณ 5-7 คน โดยใช้บ้านเช่าแห่งหนึ่งในตัวอำเภอเป็นที่ทำการทุกคนจะเฉลี่ยกันออกเงินเป็นค่าเช่าบ้านคนละ 500 บาท รายได้ที่นี่ดีกว่าเมื่อเทียบกับศูนย์ฯ และโรงนวดแถวคลองขวาง ลูกค้ที่มานวดจะเป็นลูกค้ประจำซึ่งเป็นคนมีอายุมากทั้งนั้น ค่าบริการจะคิดตามชั่วโมงครึ่งคืออนวด 2 ครั้งใช้เวลาชั่วโมงครึ่ง จะเสียค่าบริการ 120 บาทต่อห้องพัลลม แต่ถ้าเป็นห้อง

แอร์จะคิดราคา 150 บาท ปกติจะมีรายได้ประมาณเดือนละ 6,000 บาท หักค่าใช้จ่ายที่จำเป็นในชีวิตประจำวันแล้ว เงินที่ได้มาส่งเป็นค่าเล่าเรียนลูกที่ยังอยู่ร้อยเอ็ดเดือนละ 4,000 บาท ในขณะที่แฟนของบุญลาภจะมีหน้าที่เลี้ยงดูลูกและช่วยพี่ของบุญลาภทำไร่อั่วลิสง และทำนาเท่านั้น ทุกปีเมื่อถึงงานเทศกาลเช่น สงกรานต์ปีใหม่ ครุษจีน บุญลาภจะกลับไปเยี่ยมบ้านที่ร้อยเอ็ด และเมื่อไปแต่ละครั้งก็จะมีเด็กในหมู่บ้านเดียวกันมาถามเกี่ยวกับสภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของบุญลาภ ซึ่งอาจทำให้เด็กเหล่านั้นอยากที่จะเข้ามาหางานทำ ยี่ห้อต่างๆ มากขึ้น

ความคาดหวังในอนาคต

บุญลาภคิดว่าตนเองอยากจะส่งเสียให้ลูกคนสุดท้ายได้เรียนให้มากที่สุดเท่าที่ตนเองจะมีเงินส่งให้เรียนได้เนื่องจากที่ผ่านมามูลของบุญลาภทั้ง 2 คนไม่มีโอกาสได้เรียนหนังสือในระดับสูงคือคนโตจะจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 และคนที่สองจบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ทำให้การทำงานทำนั้นลำบาก และตอนนี้ก็ต้องทำงานหนัก เงินเดือนน้อยและไม่มีเก็บรูดอยู่ที่กรุงเทพฯ ดังนั้นบุญลาภจึงอยากจะให้ลูกคนสุดท้ายซึ่งกำลังเรียนอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ได้เรียนจนถึงระดับมหาวิทยาลัยเพื่อความก้าวหน้าและความสุขสบายในอนาคต นอกจากนี้ในส่วนตัวของบุญลาภคิดว่าอยากจะเก็บเงินให้ได้มากกว่านี้อีกสักหน่อย เพื่อจะเปิดโรงนวดเป็นของตัวเองโดยจะดำเนินงานคล้ายกับเป็นศูนย์ฝึกอาชีพสำหรับคนตาพิการ โดยเฉพาะ

กรณีศึกษาที่ 8 นายปรีชา (นามสมมติ)

ประวัติชีวิตส่วนตัว

อายุ : 23 ปี

บ้านเกิด: จังหวัดสกลนคร

การศึกษา : ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนสาริคสกลนคร

มีคามารดา : ค้าขายเสื้อผ้า และของชำทั่วไป

พี่น้อง : ปรีชามีพี่น้องทั้งหมด 4 คน พี่ของปรีชาทำงานเป็นพนักงานก่อสร้างของบริษัทสร้างบ้านที่กรุงเทพฯ ส่วนปรีชาเป็นพนักงานขายของที่ตลาดสกลนครปฐม ขณะที่น้องสาวและน้องชายกำลังเรียนหนังสืออยู่ที่สกลนคร

สถานภาพสมรส: โสด

อาชีพ : พนักงานขายของ และส่งของอยู่ที่ตลาดสกลนครปฐม

ระยะเวลาที่เข้ามาอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม : 5 ปี

วัยเด็กจนถึงก่อนออกจากบ้าน

ปรีชาเป็นลูกคนที่สอง เนื่องจากที่บ้านของปรีชาชายของทั่วไปจึงไม่มีสภาพชีวิตความเป็นอยู่ที่ลำบากมากนัก ในวัยเด็กปรีชาจะช่วยทางบ้านทำงานอื่นๆ เช่นกวาดบ้าน ถูบ้าน หุงข้าว และดูแลน้องมากกว่าจะช่วยชายของที่บ้าน ปรีชาเล่าว่า เมื่อตอนที่เรียนหนังสือนั้นจะชอบหนีเรียน เพื่อไปเที่ยวตามทุ่งนา และไปเล่นกับเพื่อน ซึ่งบางคนจะมีอาชีพทำไร่ นอกจากนี้ปรีชายังชอบหนีเรียนเพื่อไปจับปลาขิงนก จนพ่อและแม่ของปรีชาเริ่มเห็นว่า ปรีชาไม่ตั้งใจเรียน จึงมีความคิดที่จะให้ออกจากโรงเรียน ซึ่งปรีชาก็ไม่ยอมเรียนอยู่แล้ว เมื่อเรียนจนถึงชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ปรีชาจึงออกจากโรงเรียนมาทำงาน โดยในช่วงแรกจะทำงานที่บ้านแทนพ่อกับแม่ ในขณะที่พ่อกับแม่จะไปรับงานข้างนอกมาทำโดยได้ค่าแรงเป็นรายวัน ชายของอยู่ที่บ้าน ได้ประมาณ 5 ปีจนปรีชาเริ่มรู้สึกเบื่อ เพราะความที่ปรีชาเป็นคนชอบเพื่อนฝูง จึงได้บอกกับพ่อและแม่ว่าจะไปหางานทำยังต่างจังหวัด ซึ่งสาเหตุหลักมาจากการที่มีคนในหมู่บ้านได้ไปทำงานที่กรุงเทพฯ เมื่อกลับมาก็จะมาเล่าประสบการณ์ให้ปรีชาฟัง ซึ่งปรีชาก็คิดว่าเป็นเรื่องที่น่าสนใจ อย่างน้อยก็คิดว่าคอนั้นตัวเองอาจจะช่วยหาเงินและเลี้ยงตัวเองได้ อีกทั้งที่กรุงเทพฯ ก็มีอาชีพมากมายให้ได้เลือกทำ ดังนั้นปรีชาจึงตัดสินใจที่จะย้ายเข้ามาหางานทำในกรุงเทพฯ ประสบการณ์การย้ายถิ่นครั้งแรก ปรีชาได้ปรึกษาพ่อกับแม่ว่าตนเองอยากจะลองออกไปหางานทำยังต่างจังหวัดดูบ้าง แต่พ่อกับแม่ไม่เห็นด้วย และบอกว่าอันตรายเพราะคอนนั้นปรีชายังเป็นเด็กอยู่ และได้บอกว่ารอให้พี่ชายซึ่งไปทำงานที่กรุงเทพฯ ก่อนหน้านี้กลับมาเยี่ยมบ้านก่อนจึงค่อยตัดสินใจใหม่อีกครั้ง ในระหว่างนี้ พ่อกับแม่จึงช่วยหางานให้ปรีชาทำซึ่งต่อมาปรีชาก็ได้ทำงานเป็นเด็กล้างจานของสวนอาหารแห่งหนึ่งในตัวอำเภอ สวนอาหารแห่งนี้จะเปิดขายตั้งแต่ 4 โมงเย็นไปจนถึงตี 3 ของวันรุ่งขึ้น ซึ่งทำให้ปรีชาต้องไปกลับระหว่างสวนอาหารและบ้านอยู่เป็นประจำ โดยได้ค่าจ้างวันละ 70 บาท ตอนไปทำงานใหม่ๆ ปรีชารู้สึกสนุกกับงานดี แต่พอทำไปนานเข้าก็เริ่มเบื่อและอยากเปลี่ยนงาน และกลับมาอยู่บ้านช่วยชายของตามปกติ ต่อมาเมื่อถึงวันหยุดสงกรานต์พี่ของปรีชาได้กลับมาเยี่ยมพ่อกับแม่ที่บ้าน ปรีชาจึงได้ถามถึงงานที่พี่ของตัวเองทำและบอกว่าอยากจะไปหางานทำที่กรุงเทพฯ บ้าง เพื่อเปิดหูเปิดตา ปรีชาจึงได้มาอาศัยอยู่กับพี่ชายที่กรุงเทพฯ และทุกเช้าปรีชาจะตามพี่ชายไปที่ทำงานพร้อมกับมองหางานที่ปรีชาน่าจะทำได้ และงานก็หายาก อีกทั้งปรีชาจบการศึกษาที่ต่ำมาก งานที่ปรีชาพอจะทำได้จึงมีไม่มาก จะออกไปหางานทำที่นอกเหนือจากงานของพี่ชายก็ไม่รู้จะไปทำอย่างไร เพราะเพิ่งมาอยู่ได้ไม่นานไม่รู้เส้นทางสายต่างๆ จนปรีชาตกลงใจทำงานที่เดียวกับพี่ชายซึ่งเป็นงานที่หนัก คือ เป็นงานก่อสร้าง ปรีชาก็เลยลองทำดู งานที่ทำจะต้องคอยตักทราย ตักกรวด แบนน้ำ ขนอิฐ ฯลฯ และได้ค่าจ้างเพียงวันละ 100 บาท คิดที่จะออกอยู่หลายหน แต่พี่ชายบอกให้ทำไปก่อนงานหายาก แต่ถ้าเจองานที่ดีกว่าก็จะรีบให้ปรีชาลองสมัครดู ปรีชาทำงานก่อสร้างอยู่ได้ประมาณ 1 ปี ก็เลยออกจากงานย้ายมาทำงานอยู่นครปฐม

การเดินทางมานครปฐม

สาเหตุที่ปรีชาได้เปลี่ยนงานเนื่องมาจากเป็นช่วงที่บริษัทที่ปรีชาทำอยู่มีโครงการมาปลูกบ้านขายที่ชานเมืองนครปฐม โดยใช้ชื่อโครงการว่า สุริยคอมเพล็กซ์ มีนโยบายการรับสร้างบ้านแบบให้ผู้รับสร้างบ้านหาเงินมาวางมัดจำเป็นค่าวัสดุ อุปกรณ์ เพื่อนำ มาสร้างบ้านเป็นระยะๆ บริษัทที่กรุงเทพฯ เลยย้ายพนักงานส่วนหนึ่งออกมาเป็นพนักงานก่อสร้างที่นครปฐม ปรีชาจึงแยกกับพี่ชายโดยปรีชาตกลงใจที่จะมาทำงานดังกล่าวที่นครปฐม โดยได้ค่าแรงงานวันละ 120 บาท เมื่อปรีชามาอยู่นครปฐมสถานที่อยู่อาศัยจะช่วยกันกับคนงานที่มาด้วยกันสร้างเป็นเฟิงปลูกเพื่ออยู่อาศัยชั่วคราว มีเพียงอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องมือนำมาเท่านั้น เพราะคิดจะอาศัยอยู่ที่นี้ไม่นานจนถึงตอนนี้ โครงการได้ดำเนินการ 3 ปี และเสร็จไปเรียบร้อยแล้ว ปรีชายังไม่กลับไปกรุงเทพฯ โดยปรีชาบอกว่ายังอยู่ที่นี้ เพราะตนเองหาเงินทำได้ในตลาดสดนครปฐมและที่นครปฐมราคาค่าครองชีพไม่แพงมากเมื่อเทียบกับกรุงเทพฯ และมีอาหารให้เลือกกินรวมถึงผลไม้มากมายลักษณะงานที่ทำ ปรีชาทำงานอยู่ที่นครปฐมได้ประมาณ 5-6 ปี เมื่อรวมกับครั้งแรกที่เข้ามาทำงานก่อสร้างในโครงการสุริยคอมเพล็กซ์ เมื่อเริ่มงานกับร้านขายของในตลาดสดช่วงแรกๆ ปรีชาจะทำงานเป็นคนส่งของ เอาไปส่งให้กับรถของลูกค้าที่จอดอยู่หน้าตลาดเมื่อลูกค้าเข้ามาส่งของที่ร้าน ปรีชาก็จะดึงนำของลงใส่รถเข็นแล้วลูกค้าจะบอกเบอร์รถ ยี่ห้อ สีอะไร แล้วปรีชาจะต้องนำไปส่งที่รถคันนั้นให้ถูกต้อง แล้วก็จะได้ค่าจ้างเป็นเที่ยวๆ ละ 50 บาท ถ้าลูกค้าม้าซื้อของเยอะก็ต้องส่งหลายเที่ยวและก็จะได้เงินมากวันละประมาณ 150-200 บาท ปรีชาเล่าว่าจะต้องคืนเช่าประมาณ 5 ทุกวันเพราะจะเป็นช่วงที่คนมาซื้อของกันเยอะมาก ก่อนหน้านี้ประมาณ 4 ปี ปรีชาจะมีรายได้มากกว่านี้ เนื่องจากคนจะใช้เงินในการซื้อของเพื่อไปใช้ในช่วงเทศกาล งานปีใหม่ ครุขจีน งานแต่งงาน เป็นต้น งานที่ปรีชาทำอยู่นี้ไม่มีความแน่นอนของรายได้ ทุกวันปรีชาจะมาที่ตลาดประมาณ 5 และจะกลับที่พักประมาณ 10 โมงเช้า เนื่องจากตลาดเริ่มวาย ต่อมารายได้ปรีชาเริ่มตกคือเหลือวันละ 150 บาท คังกล่าวปรีชาจึงคิดอยากจะเป็นลูกจ้างประจำ จึงได้เข้าไปทำงานอยู่ที่ร้านสุนทร ซึ่งเป็นร้านแผงลอยขายของจำพวก ปลิงทะเล ปลาหมึกสด กระจ่างปลา ทุ่นเส้น และของชำประเภทต่างๆ ร้านนี้จะเปิดประมาณ 2 และปิดเวลา 5 โมงเย็นจะกินอาหารที่ร้านให้ 2 มื้อ คือ ตอนเช้า และตอนเย็น ถึงแม้จะเป็นงานหนักแต่ปรีชาบอกว่าเจ้าของร้านจะใช้สถานที่พักอาศัย โดยจะให้ปรีชาไปนอนเฝ้าโกดังเก็บของซึ่งอยู่ไม่ไกลจากร้านมากนัก ดังนั้นปรีชาจึงไม่ต้องเสียค่าเช่าบ้าน และมีชีวิตความเป็นอยู่ที่สะดวกสบายกว่าการอยู่อาศัยในเฟิงของโครงการสร้างบ้าน ปรีชาจะกลับไปเยี่ยมบ้านทุกปี และคิดว่าจะชวนพี่ชายของตัวเองซึ่งยังทำงานก่อสร้างให้มาทำงานที่เดียวกับตนอีกด้วย

ความคาดหวังในอนาคต

ปรึกษาคิดว่า ตอนนี้อายุเพิ่งจะ 23 ปี จึงอยากจะเรียนเสริมในสาขาอาชีพเร่งงานช่าง เพราะต้องการที่จะเปลี่ยนไปทำงานที่สะดวกสบายและมีคนยอมรับมากกว่าตอนนี้ เช่น งานซ่อมวิทยุ โทรทัศน์ เนื่องจากการเรียนใช้เวลาไม่นาน และเสียค่าใช้จ่ายไม่มาก เมื่อเรียนจบแล้วสามารถออกมาประกอบอาชีพเป็นของตัวเอง และสามารถสอนคนอื่นได้ด้วย โดยปรึกษายากจะกลับไปอยู่ที่ สกลนคร เนื่องจากมีบ้านเป็นของตัวเองอยู่แล้ว และไม่ต้องเสียค่าเช่าที่ อีกทั้งยังได้อยู่ใกล้พ่อกับแม่ รวมถึงปรึกษาคิดว่าถ้ามีเงินมากพอก็จะพยายามส่งเสียให้น้องได้เรียนจนจบ เท่าที่น้องสามารถเรียนได้ เพื่อที่น้องจะได้ไม่ลำบากเหมือนคน

กรณีศึกษาที่ 9 นางสาวละอียด (นามสมมติ)

ประวัติชีวิตส่วนตัว

อายุ : 25 ปี
 บ้านเกิด : อำเภอเมืองจัตุมะลิ จังหวัดขอนแก่น
 การศึกษา : ประถมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนประจำหมู่บ้าน
 บิดา-มารดา : ทำนาข้าว
 พี่น้อง : ละอียดเป็นพี่คนโต และมีน้องสาว 1 คน ตอนนี้ทำนาแทนพ่อกับแม่
 สถานภาพสมรส : โสด
 อาชีพ : ถีบสามล้อบริเวณองค์พระปฐมเจดีย์
 ระยะเวลาที่เข้ามาอาศัยอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม : 2 ปี

วัยเด็กจนถึงก่อนออกจากบ้าน

ละอียดเล่าให้ฟังว่า สมัยอยู่ที่ขอนแก่นสิ่งที่ทำนอกเหนือจากการเรียนหนังสือคือ การช่วยพ่อแม่ ทำนาข้าว นอกจากนี้บางครั้ง ละอียดเผาถ่านขายโดยนำไม้ที่ได้จากการเก็บตามคันนา และตามไร่หรือป่าละเมาะรายได้ที่ได้จากการเผาถ่านจะได้ครั้งละไม่มาก ซึ่งจะขายตามบ้านในราคากระสอบละ 60 บาท ถ้าไม้ที่ทำนาเผาถ่านมีคุณภาพไม่ดีราคาจะลดลงมาเหลือประมาณกระสอบละ 40-50 บาท เงินที่ได้จะนำมาซื้อเสื้อผ้า เพื่อไม่ให้รบกวนครอบครัว จนถึงอายุ 16 ปี ละอียดจึงออกไปหางานทำในตัวอำเภอใกล้เคียงเนื่องจากรายจ่ายในครอบครัวมากขึ้นและรายได้ที่ได้จากการเผาถ่านขายลดลง ครั้งแรกละอียดเข้าไปทำงานเป็นพนักงานเสิร์ฟในสวนอาหารป่า ได้ค่าจ้างวันละ 80 บาท ทำอยู่ได้ 2 สัปดาห์ จึงกลับมาอยู่ที่บ้านตามเดิมต่อมาไม่นานละอียดจึงย้ายถิ่นออกจากขอนแก่นมาอยู่ที่กรุงเทพฯ โดยการชักชวนจากคนในหมู่บ้านที่มาทำงานเป็นนักร้องในสวนอาหารแถวห้วยขวาง

ประสบการณ์การย้ายถิ่นครั้งแรก

ละเอียดยกเล่าให้ฟังว่าเมื่อได้ฟังประสบการณ์ของเพื่อนที่เคยมาทำงานในกรุงเทพฯ ทำให้ละเอียดยกเกิดความสนใจในการมาทำงานเนื่องจากอยู่ขอนแก่นงานประจำที่ทำเป็นงานที่ไม่ทำให้มีรายได้มากนัก แต่มีข้อดีคืออยู่ตรงที่ไม่ต้องไปซื้อข้าวสารเอาจากตลาดถ้าหากว่าต้องการเงินเพื่อซื้อ ตู้เย็น หรือ ทีวีสีก็จะไม่สามารถหาซื้อได้ง่ายๆ ดังนั้นละเอียดยกจึงบอกกับพ่อแม่ว่าจะเข้าไปทำงานในสวนอาหารแบบเดียวกับเพื่อนและจะส่งเงินมาให้ทางบ้านทุกเดือน เพื่อเป็นหลักประกันว่ายังติดต่อกับทางบ้านอยู่ เพราะที่บ้านจะกลัวว่าถูกหลอกมาขายตัว ซึ่งตอนนั้นละเอียดยกอายุ 18 ปี หลังจากที่ละเอียดยกเข้ามาในกรุงเทพฯ แล้วละเอียดยกจึงได้เข้าทำงานที่เดียวกับเพื่อน โดยตอนแรกละเอียดยกจะทำหน้าที่เป็นคนคอยยกอาหารจากครัว เพื่อนำไปส่งที่โต๊ะและให้เด็กเสิร์ฟได้เสิร์ฟอีกครั้งหนึ่ง งานจะเริ่มทำประมาณ 1 ทุ่มถึงตี 2 ทุกวัน ละเอียดยกจะได้ค่าแรงเป็นรายวันๆ ละ 120 บาท และมีข้าวจากทางร้านให้กิน 2 มื้อ ในขณะที่เพื่อนที่ชวนมาด้วยกันร้องเพลงได้คืนละหลายร้อยบาท ละเอียดยกพักอาศัยอยู่กับเพื่อน ซึ่งเป็นบ้านเช่าโดยค่าเช่าบ้านจะช่วยกันออก แต่ละเอียดยกออกค่าเช่าบ้านไม่มากนัก ทำงานเป็นคนยกอาหารอยู่ได้ 4 เดือน ละเอียดยกจึงเลื่อนสถานะของตัวเองขึ้นเป็นนักร้องโดยการแนะนำจากเพื่อนคนเดียวกัน ละเอียดยกบอกว่าทำงานเป็นนักร้องรายได้จะดีกว่าเป็นเด็กยกอาหาร สมัยก่อนเป็นสมัยที่เศรษฐกิจกำลังดี เงินที่ได้จากการทิปหรือค่าพวงมาลัย แต่ละครึ่ง แต่ละวันสามารถนำมาจ่ายเป็นค่าเช่าบ้านได้ทั้งเดือน แต่มีข้อเสียคือต้องระวังมาก เพราะแขกที่มาเที่ยวมักจะเมาและหาเรื่องพาออกไปนอนด้วยกันละเอียดยกทำงานเป็นนักร้องที่สวนอาหารแห่งนี้อยู่ประมาณ 4 ปี รายได้ที่ได้มีเป็นจำนวนมาก ทำให้ละเอียดยกเริ่มใช้เงินอย่างไม่พอคิ แต่ก็ยังมีเหลือพอที่จะส่งไปให้บ้านที่ขอนแก่นได้ซื้อเครื่องอำนวยความสะดวกสบายต่างๆ ต่อมาแขกที่มาเที่ยวลดน้อยลงอาจเป็นเพราะว่าเศรษฐกิจไม่ดี ในขณะที่สวนอาหารแห่งนี้ได้มีนักร้องหน้าใหม่ๆ เข้ามาอยู่ตลอดทำให้รายได้ของละเอียดยกลดลง เงินที่เคยส่งให้ทางบ้านเป็นประจำ ถึงแม้ว่ายังส่งอยู่ แต่ก็ลดลงด้วยเช่นกัน ละเอียดยกเริ่มเบื่อกับชีวิตนักร้อง ซึ่งสาเหตุหลักมาจากละเอียดยกบอกว่าตอนแรกความคาดหวังอยู่ที่การทำงานเป็นนักร้องแล้วได้เงินค่าพวงมาลัยจากแขกมากๆ ซึ่งก็เป็นเช่นนั้น ต่อมาเงินพวงมาลัยได้น้อยลงทำให้ละเอียดยกรู้สึกไม่มั่นคงกับชีวิตการมีอาชีพเป็นนักร้อง ละเอียดยกจึงตัดสินใจเลิกอาชีพนักร้องและย้ายตัวเองมาอยู่ที่นครปฐม

การเดินทางมานครปฐมและลักษณะงานที่ทำ

ละเอียดยกเล่าว่าเมื่อมาถึงนครปฐมไม่รู้เส้นทางต่างๆ ดังนั้นจึงใช้ชีวิตแบบคนเร่ร่อนอยู่ในเขตเทศบาล เงินที่ติดตัวมีเล็กน้อย อาหารการกินละเอียดยกจะเข้าไปขอวัดกิน ส่วนที่เหลือจากการได้รับบริจาคมาจากพวกเด็กวัด ส่วนการอาบน้ำบางครั้งก็จะไปที่ห้องน้ำสาธารณะซึ่งเสียค่าบริการครึ่งละ 2 บาท ในตอนกลางคืน ละเอียดยกจะออกไปหาอาหารบริเวณองค์พระปฐมเจดีย์ จากร้าน

อาหารพร้อมกันนี้ก็จะมีมองหางานที่ตัวเองสามารถทำได้ไปในตัว ละเอียดบอกว่าชีวิตแบบนี้เป็นอิสระกว่าการมีอาชีพเป็นนักร้อง ในแต่ละวันละเอียดใช้เงินเป็นจำนวนไม่ถึง 20 บาท บางวันอาจไม่ต้องใช้เลย ละเอียดใช้ชีวิตแบบนี้ได้ 3 เดือน ละเอียดจึงได้รู้จักกับคนเก็บของเก่าซึ่งมีอยู่ทั่วไปในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม จึงย้ายไปอยู่ด้วยกันที่ชุมชนบ่อพลับ ซึ่งที่คนเดียวกันนี้ก็พาละเอียดออกไปเก็บของเก่าอยู่เรื่อยๆ ทำให้ละเอียดเริ่มรู้จักคนมากขึ้น แต่การเก็บของเก่ามีรายได้ไม่คึกคัก ดังนั้นละเอียดจึงเปลี่ยนอาชีพมารับจ้างเป็นคนถือใบสามล้อ แต่ยังคงพักอยู่ที่ชุมชนบ่อพลับ สามล้อที่ละเอียดเช่ามาถือใบนั้นได้รับการแนะนำจากผู้ขายสูงอายุที่ต้องการจะเลิกถือใบสามล้อ ละเอียดจึงขอเช่าโดยจ่ายค่าเช่าเป็นรายวันๆ ละ 5 บาท ทุกวันละเอียดจะนำสามล้อออกไปถือใบตอนเช้าประมาณ 6 โมงครึ่งบริเวณหน้าองค์พระปฐมเจดีย์ โดยรายได้หลักจะมาจากการรับส่งนักเรียนในตอนเช้าและตอนเลิกเรียน ในช่วงเวลากลางวันจะเป็นช่วงที่ไม่มีคนใช้บริการมาก ละเอียดก็จะหารายได้เสริมด้วยการรับส่งผักและส่งของต่างๆ จากพ่อค้า แม่ค้าภายในตลาดไปส่งยังรถของลูกค้าที่จอดอยู่ไกลออกไปจากตลาด ซึ่งคนเข็นของส่วนมากมักจะไม่นำกัน เนื่องจากรายได้จะได้น้อยเมื่อเทียบกับการใช้เวลามาก แต่ละเอียดไม่ค่อยได้รายได้จากด้านนี้มากนัก ละเอียดเล่าว่าชีวิตถือใบสามล้อได้ประมาณ 2 ปี ในช่วงเวลาปกติจะทำเงินไม่ได้มาก แต่ถ้าถึงช่วงเทศกาลกินเจและงานนมัสการพระปฐมเจดีย์ประมาณเดือนตุลาคม-พฤศจิกายน ของปีจะมีคนใช้บริการกันมาก เพราะตำรวจจะปิดการจราจรบริเวณถนน ทำให้ไม่สามารถใช้รถยนต์ได้ คนจึงหันมาใช้บริการจากสามล้อเป็นหลัก ซึ่งจะคิดค่าบริการครั้งละ 20 บาทหรือมากกว่านั้น ในเวลาที่ละเอียดมีเงินเหลือพอก็จะส่งให้ที่บ้านแต่ถ้าไม่มีก็ไม่ได้ส่งเงินกลับ

ความคาดหวังในอนาคต

ละเอียดบอกว่าตนเองอาจจะใช้ชีวิตอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครปฐมอีกสักระยะหนึ่ง เพื่อทำงานเก็บเงิน และจะกลับไปทำนาที่ขอนแก่นตามเดิม เนื่องจากการใช้ชีวิตแบบคนเร่ร่อนมักจะถูกคนส่วนใหญ่มองว่าเป็นพวกที่ก่อความเดือดร้อนให้กับสังคมและคนส่วนใหญ่มักจะดูถูก จากนั้นถ้าหากละเอียดมีเงินมากพออาจจะนำเงินไปลงทุน โดยคิดแปลงบ้านที่ขอนแก่นเป็นร้านขายของพร้อมกับพยายามหาทางเรียนต่อในระดับที่สูงขึ้น

กรณีศึกษาที่ 10 : นางสาวปราณี (นามสมมติ)

ประวัติส่วนตัว

อายุ : 29 ปี
บ้านเกิด : อุบลราชธานี

การศึกษา : จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

บิดา-มารดา : อยู่อุบลราชธานี

พี่น้อง : ปราณีมีพี่น้องทั้งหมด 5 คน พี่คนแรกเป็นชายประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป อยู่
กำแพงเพชร (ทำไร่กล้วยไข่) คนที่สองเป็นชาย แต่ปัจจุบันเสียชีวิตแล้ว คนที่สามเป็นผู้หญิง แต่ง
งานกับคนในหมู่บ้านเดียวกัน ปราณีเป็นคนที่ 4 มีอาชีพเป็นพนักงานในร้านวิดีโอ และคนที่ห้า
เป็นชายกำลังเรียนในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

สถานภาพสมรส: โสด

อาชีพ : พนักงานร้านวิดีโอ

ระยะเวลาที่เข้ามาอยู่ในเขตเทศบาลเมืองนครปฐม : 3 ปี

วัยเด็กจนถึงก่อนออกจากบ้าน

ปราณีเล่าให้ฟังว่า สมัยที่อยู่อุบลราชธานีเนื่องจากครอบครัวมีสมาชิกหลายคน พี่คนโต
และคนที่ 3 จึงไม่ค่อยได้เรียนหนังสือเหมือนกับตนเอง คือจบแค่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 แล้วออกมา
หางานทำ เพื่อส่งเงินไปให้ครอบครัว ที่บ้านของปราณีไม่ได้ประกอบอาชีพ บิดา - มารดาจะยึด
อาชีพรับจ้างทั่วไป เช่น รับจ้างเก็บเกี่ยวข้าว และออกหาของตามป่า เช่น นก แมลง เพื่อนำมาขาย
รวมถึงนำมากินเป็นอาหาร รายได้ถึงแม้ว่าจะมีไม่มาก แต่ก็พออยู่พอกิน ชีวิตในวัยเด็กของปราณี
นอกจากเรียน บางครั้งจะออกตามที่บ้าน ไปหาของและบางครั้ง ปราณีจะรับจ้างทำงานเป็นครั้งคราว
ในช่วงเวลาที่โรงเรียนปิดเทอม โดยปราณีจะตามพี่คนโตไปทำงานในไร่กล้วยไข่ที่จังหวัด
กำแพงเพชร และได้ค่าจ้างวันละ 80 บาท เมื่อกลับมาบ้าน เงินที่ได้จากการทำงานจะนำมาฝากไว้กับ
แม่ ซึ่งจะนำเงินไปซื้อข้าวสาร อาหารต่างๆ ในเวลาที่จำเป็น ทำให้ปราณีรู้สึกภูมิใจที่สามารถหาเงิน
ได้ในขณะที่เรียนหนังสือไปด้วย ซึ่งตอนนั้นอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5

ประสบการณ์การย้ายถิ่นครั้งแรก

หลังจากที่ปราณีเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ปราณีได้ตัดสินใจที่จะไปทำงานยังต่าง
จังหวัด เพื่อหาเงินมาให้ครอบครัว และจะได้ให้น้องของตนเองได้เรียนในระดับที่สูงขึ้นไปด้วย
เนื่องจากปราณีเป็นคนไม่ชอบเรียนหนังสือ ปราณีจึงได้ปรึกษากับทางบ้านว่าจะกลับไปอยู่
กำแพงเพชรเพื่อทำไร่กล้วยไข่ ซึ่งพ่อและแม่ของปราณีก็ไม่ได้คัดค้าน เพราะเห็นว่าที่กำแพงเพชรมี
พี่ของปราณีทำงานอยู่ก่อนหน้า และคิดว่าการอยู่กับบ้านโดยที่ไม่มีงานทำ คั้งนั้นปราณีจึงได้ไป
ทำงานที่กำแพงเพชร ปราณีเล่าให้ฟังว่า งานประจำที่ทำการคือการเอาเครื่องไปสูบน้ำเพื่อให้นดินขึ้น
หลังจากนั้นจึงใส่ปุ๋ยเพื่อให้ดินโตเร็ว และคอยดูแลความเรียบร้อยในแต่ละวัน เช่น รดน้ำ ใส่ยาฆ่า
แมลง เป็นต้น ซึ่งใช้เวลาประมาณ 3-4 เดือนจึงสามารถเก็บผลผลิตได้ เมื่อกล้วยไข่โตเต็มที่จะมีรด

มารับซื้อที่หน้าไร่ โดยจะขายเป็นตั้ง ตั้งละ 80 บาท การขายแต่ละครั้งจะได้เงินงวดละ 12,000-13,000 บาท หลังจากหักค่าใช้จ่ายต่างๆ เช่น ค่าปุ๋ย, ยาฆ่าแมลง, ค่าค้ายหญ้า และค่าคนงานในไร่ทั้งหมด จะเหลือเงินประมาณ 6,000-7,000 บาท ซึ่งเป็นรายได้ที่สามารถเลี้ยงตัวเองได้ ปรานีทำงานอยู่ที่ไร่กล้วยไข่ได้ 4 ปีจึงออกจากงานและไปทำงานที่นครสวรรค์โดยการชักชวนของคนที่มารับซื้อกล้วยไข่เป็นประจำ หลังจากปรานีปรึกษากับพี่ของตนซึ่งทำงานในไร่กล้วยไข่ จึงตกลงใจที่จะไปทำงานที่นครสวรรค์ โดยจะกลับมาค้าแพงเพชรทุกเสาร์-อาทิตย์

งานเลี้ยงหมูที่นครสวรรค์ ปรานีได้ค่าจ้างเป็นเดือนๆ ละ 1,600 บาท โดยจะมีอาหารให้กิน และมีที่อยู่ให้เรียบร้อย ปรานีเล่าว่า จะต้องเข้างานทุกวัน เวลา 6 โมงเช้าจนถึง 3 โมงเช้าเพื่อให้อาหารหมู หลังจากนั้นจะเป็นเวลาพัก จนถึงเวลา 3 โมงเย็นถึง 5 โมงเย็นจะเป็นเวลาที่ปรานีจะต้องทำความสะอาดเล้าหมูและเก็บของทุกอย่างให้เรียบร้อย เมื่อถึงวันเสาร์ - อาทิตย์ ปรานีจะเล่าให้พี่ของตนฟัง และพี่ของตนก็ได้แนะนำให้ทำงานไปสักกระยะหนึ่งแล้วจึงทางเปลี่ยนงานใหม่ต่อไป ปรานีบอกว่า เคยคิดถึงการที่จะกลับไปทำงานไร่กล้วยไข่ที่กำแพงเพชร แต่เห็นว่า การทำงานกับพี่ของตนเองโดยการขอรายได้เพื่อเป็นเงินเก็บทำให้รู้สึกอึดอัดใจ เนื่องจากปรานีอยากมีเงินเก็บเพื่อเปิดกิจการเป็นของตนเอง ดังนั้นปรานีจึงอยากลองเข้ามาหางานทำในกรุงเทพฯ คุบัวง เนื่องจากคนที่เคยไปทำงานได้กลับมาเล่าประสบการณ์ทำให้ปรานีรู้สึกสนใจ จึงบอกกับพี่ของตนเองและจะส่งที่อยู่มาให้ในภายหลัง ก่อนที่ปรานีจะมายังกรุงเทพฯ ปรานีได้กลับไปขอเงินเพื่อเป็นค่าเดินทางจำนวน 2,000 บาท โดยบอกกับพี่ของตนว่าจะเข้ามากรุงเทพฯ กับเพื่อนที่ทำงานอยู่ฟาร์มเลี้ยงหมูด้วยกัน ก่อนที่จะเข้ามากรุงเทพฯ ปรานีรู้ว่างานที่ทำเป็นงานก่อสร้างและได้รายได้เดือนละ 3,900 บาท ซึ่งเห็นว่ามากกว่าการเลี้ยงหมู จึงตกลงใจมาทำงาน เมื่อมาถึงกรุงเทพฯ ปรานีบอกว่า ตอนนั้นอายุประมาณ 23 ปี ได้ทำงานก่อสร้างกับบริษัทรุ่งพัฒนาสิน จำกัด งานที่ปรานีทำคือ การไปก่อสร้างตามที่ตั้งต่างๆ แล้วแต่บริษัทจะกำหนดให้ไปทำ เช่น นครปฐม, บางนา, บางแค งานแต่ละครั้งจะขึ้นอยู่กับขนาดของสิ่งที่จะสร้างเช่น โรงเก็บของ, บ้านพักคนงาน ฯลฯ ปรานีได้ค่าจ้างเป็นรายวัน วันละ 180 บาท บางครั้งอาจต้องไปอยู่ประมาณ 1 ปี ในการก่อสร้าง ปรานีเล่าให้ฟังว่าเคยมารับสร้างงานที่นครปฐม โดยครั้งนั้นเป็นการสร้างโกดังเก็บสินค้าแห่งหนึ่ง รายได้ที่ได้จากการทำงานปรานีบอกว่ามีรายได้ดี เนื่องจากค่าน้ำ, ค่าไฟ เค้าแก่จะเป็นคนออกเงินให้ ส่วนค่าอาหารจะต้องออกเอง ดังนั้นเมื่อหักค่าใช้จ่ายจากการทำอาหารในแต่ละวัน ปรานีจะมีเงินเก็บ 120 บาท ปรานีทำงานก่อสร้างได้ 3 ปี จึงออกจากงานเนื่องจากเป็นงานที่ไม่มีหลักแหล่งแน่นอน นอกจากนั้นปรานียังเห็นว่าตนเองพอมีเงินเก็บส่วนหนึ่งแล้ว

การเดินทางมานครปฐม

ปรานีเล่าว่า การที่เคยได้มาทำงานนครปฐมก่อนหน้านี้ ทำให้การเดินทางมานครปฐมไม่

สืบสนและหลงทาง ช่วงแรกๆ ที่ปราณีเข้ามาอยู่ในนครปฐมก็เหมือนกับผู้ย้ายถิ่นโดยทั่วไป ที่เข้าไปอาศัยวัดอยู่จนเริ่มหางานทำ หรือมีที่อยู่จึงย้ายออกมาจากวัด หลังจากปราณีเข้ามาอยู่ได้ไม่นานก็ออกหางานทำด้วยการรับจ้างทั่วไปในตลาดสด เมื่อมีเวลาว่างจึงออกหางานประจำทำ ปราณีบอกว่างานในนครปฐมหาได้ไม่ยากถ้าหากไม่เลื่องงาน ปราณีเข้าไปสมัครเป็นพนักงานร้านวีดีโอในเขตเทศบาล ชื่อร้านเดอะบีก วีดีโอ และได้งานทำในวันต่อมา ปราณีเล่าว่าเนื่องจากร้านนี้เป็นร้านที่ขยายออกมาจากร้านเดิมคือร้านแรมปีวีดีโอความต้องการพนักงานจึงมีมาก ประกอบกับร้านวีดีโอจะรับเฉพาะผู้หญิง หลักฐานการทำงานก็ไม่ต้องใช้เอกสารมากมาย เพียงแค่มีบัตรประจำตัวประชาชนเท่านั้น ปราณีทำงานและได้ไปเช่าห้องพักอาศัยอยู่กับพนักงานในร้านเดียวกัน ซึ่งอยู่ใกล้กับมหาวิทยาลัยศิลปากร ปราณีบอกว่าทำงานที่นี่ได้เงินเดือนละ 4,200 บาท หลังจากหักค่าเช่าบ้าน, ค่าน้ำ และค่าไฟฟ้ารวมทั้งค่าอาหารต่างๆ จะเหลือเก็บเดือนละ 1,000 บาท ในขณะที่บางเดือนไม่มีเงินเก็บ การทำงานที่นี่ปราณีบอกว่ามีสถานที่ที่แน่นอนในการติดต่อกลับไปยังบ้านที่อุบลราชธานี บางครั้งถ้าปราณีมีเงินเก็บมากพอก็จะรวบรวมกลับไปให้พ่อและแม่ที่บ้านเดิมด้วย

ปราณีทำงานที่นี่ได้ประมาณ 3 ปีและมีความพอใจกับลักษณะของงานที่ทำ ปราณีเล่าว่างานจะเริ่มเวลา 8 โมงเช้าและจะเลิกเวลา 3 ทุ่ม ซึ่งทำงานวันละ 13 ชั่วโมง แต่ก็เป็งานที่สบาย ไม่ใช่งานหนัก อีกทั้งได้อยู่ในห้องแอร์ทั้งวัน ไม่เหมือนตอนที่ทำงานก่อสร้างอยู่ในกรุงเทพฯ ในทุกปีปราณีจะกลับไปเยี่ยมบ้านที่อุบลราชธานีในช่วงเทศกาลปีใหม่, สงกรานต์ โดยการกลับบ้านแต่ละครั้ง เจ้าของร้านจะหักเงินเป็นรายวัน วันละ 80 บาท ซึ่งปราณีก็ไม่คิดว่าตัวเองเสียเปรียบแต่อย่างใด การกลับบ้านทุกครั้งปราณีจะซื้อข้าวของเครื่องใช้ต่างๆ รวมถึงเสื้อผ้าเพื่อไปให้น้องชายที่กำลังเรียนอยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อีกด้วย

ความคาดหวังในอนาคต

ปราณีบอกว่า ความตั้งใจคือ อยากจะมีเงินเก็บสักก้อนเพื่อนำกลับไปเป็นทุนในการเปิดกิจการที่อุบลราชธานี แต่เมื่อเงินเก็บยังมีไม่มากพอจึงต้องใช้ชีวิตอยู่ในนครปฐมไปเรื่อยๆ อย่างไรก็ตามปราณีก็มีความพอใจกับสภาพชีวิตในเมืองนครปฐม และยังไม่คิดที่จะเปลี่ยนงานและย้ายสถานที่